

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-izdajniškega podjetja SLOVENSKI Poročevalac. Direktor: Rudi Jankuba. Odgovorni urednik: Sergej Vojak. Tiskarna: »Slov. poročevalac«. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526. Uprava: Ljubljana, Čopova ulica 30-III, telefon 22-575 in 22-423. Oglašni oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532. Poštni predal 29. Tekoči račun Narodne banke 661-1-1-1. Mesečna naročnina 200 din.

Poročevalac

KOČEVJE PRIČAKUJE

Kočevje, 1. okt. Vse velike priprave za nedeljsko slavnost — 10. obletnico Zbora odposlancev so v Kočevju in tudi drugod po okraju v glavnem zaključene. Terjale so velikega in skrbnega dela in so prireditelji lahko zadovoljni, da so ga uspešno opravili po izbranim načrtu in pravočasno.

Danes tega mesta, ki je bilo še nedavno zanemarjeno in neurejeno in so ga kazile stare ruševine, skoraj ni več spoznati. Uredili so ga tako, da je lahko ponos meščanov in vseh prebivalcev kočevskega okraja. V teh dneh pa je njegov videz še posebej veličasten — eno samo morje zastav po hišah in na drogih ob cestah je, en sam vrh vencev, zelenja in rož. Na glavnem trgu so danes postavili na podstavke spomenik — bronaste figure, ki prikazujejo simbol naše borbe. Vse dan se že zbira okrog spomenika množice kočevskih prebivalcev, ki si ga ogledujejo od vseh strani, motrijo ga in občudujejo. Njihovo splošno in enotno mnenje, je da je spomenik, ki ga bodo v nedeljo svečano odkrili, velika stvaritev naših starih mojstrov — kiparjev. In resnično bo težko najti še kje druge lepšega, zato so nanj upravičeno lahko ponosni. Prav tako vzbuja zanimanje simbolična, borbeno umetniška mladega slikarja Ivana Seljaka Čopca na zidu ob stavbi muzeja, ki jo prav zdaj izgovarjajo. Jutri pa, ko bo muzej NOB svečano odprt, si bodo obiskovalci lahko ogledali tudi veliko fresko, borbeno umetniško kompozicijo istega mladega slikarja, hkrati pa za Kočevje kar bogato in pestro muzejsko razstavo narodne osvoboditve.

Prav tako so zaključna dela pri Kongresu Zveze sindikatov Srbije Beograd, 1. oktobra. Kongres Zveze sindikatov Srbije bo 28. in 29. decembra v Niški Banji. Referati, ki se nanašajo na dosedanje delo fizikov, na delovne odnose, socialna vprašanja, tarifno politiko in življenjski standard, bodo vsem delegatom dostavljeni že prej, tako da jih bodo lahko do kongresa temeljito proučili.

Kongres Zveze sindikatov Srbije Beograd, 1. oktobra. Kongres Zveze sindikatov Srbije bo 28. in 29. decembra v Niški Banji. Referati, ki se nanašajo na dosedanje delo fizikov, na delovne odnose, socialna vprašanja, tarifno politiko in življenjski standard, bodo vsem delegatom dostavljeni že prej, tako da jih bodo lahko do kongresa temeljito proučili.

Zelezarji in gradbinci iz Štor predlagajo Franca Leskoška kot kandidata za zveznega poslanca

Celje, 1. okt. Včeraj popoldne so imeli člani delovnih kolektivov železarne ter gradbenega podjetja »Beton« iz Štor svoj prvi volilni sestanek. Na dvorišču železarne se jih je zbralo okoli 2.000, kar je za Štoro edinstven primer. Zbranim članom največjih delovnih kolektivov v Štorah je najprej o pomenu jesenskih volitev govoril Andrej Svetec, nato pa sta zastopnika sindikalnih podružnic obeh kolektivov pozvala delavce, da naj v času do volitev aktivno sodelujejo na vseh zbiorih ter naj pomagajo volivcem v domačem kraju, da se bodo pri izbiri kandidatov odločili za najzastavnejše varise. Na tem sestanku so železarji ter gradbinci z dolgotrajnim ploskanjem sprejeli tudi sklep, da bodo podprli kandida-

Zastopstvo Zveze sindikatov Jugoslavije na obisku v Vel. Britaniji

Beograd, 1. okt. Delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi Janko Rudolf, predsednik republiškega sveta sindikatov Slovenije, je odpotovala davi z letalom na obisk v Veliko Britanijo. V delegaciji so Cedomir Komatina, predsednik republiškega sveta sindikatov Crne gore, Dušan Sijan, sekretar republiškega sveta sindikatov Bosne in Hercegovine, Slobodan Cirić, predsednik centralnega odbora sindikata trgovinskih delavcev in uslužbenec, in Sime Matijašević, predsednik centralnega odbora sindikata pomorščakov. Jugoslovansko sindikalno delegacijo sta povabila na obisk britansko ministrstvo za delo in javne službe ter ministrstvo za zunanje zadeve.

Tov. Janko Rudolf je izjavil, da se namerava jugoslovanska delegacija na 22-dnevnom obisku v Vel. Britaniji zanimati za delo britanskih ustanov za socialno zavarovanje, zdravstveno zaščito, delovne odnose in druge probleme ter izmenjati z britanskimi sindikalisti izkušnje s področja sindikalne problematike.

ureditvi Šekovega doma, ki je ves prenovljen, le napis nad odrom »Narod si bo pisal sodbo sam!« je še prav isti kakor tedaj, ko je zasedal 1943. leta prvi Zbor odposlancev, le ponekod je obstajalo od krogl domobrancev, ki so med vojno v svoji brezupni nemoči streljali nanj.

Kot rečeno, so vse velike priprave za proslavo v glavnem končane. Do petka zvečer bodo opravili le še zadnje veliko čiščenje po hišah in cestah. Davi so v sklopu tedna praznovanja v Kočevju odprli tudi živinorejsko razstavo najlepše plemenske živine okraja. Razstavljeno je okrog 1000 glav živine sivorjave pasme in okrog 50 prašičev, kar je vse lastnina državnega in zadržnega kmetijskega sektorja. Razstava vzbuja mnogo pozornosti, prav tako kakor gospodarska razstava, ki jo je obiskalo danes veliko število ljudi tudi iz drugih okrajev. Samo včeraj je prišlo 1500 obiskovalcev, vsi pa, ki si ogledajo razstavo, se izražajo o njej zelo pohvalno in občudljivo.

Zdaj hite še z zadnjimi pripravljalnimi deli na Pugu, koder se bo zbralo, kakor računajo, polutruisnem okrog 3000 starih aktivstov iz vse Slovenije. Zdaj postavljajo tamkaj paviljone, čistijo in sekajo grmovje, markirajo gozdne in peš-poti bližnje, urejajo okoličico spomenika v Starem logu, ki

je bil postavljen lani v spomin na 10. obletnico ustanovitve Tomšičeve brigade.

V samem kočevskem okraju je prijavilo svojo udeležbo na proslavi okrog 15.000 udeležencev. Če bi občine v udeležbi tekmovalle med seboj, bi bila med prvimi občina Mozelj, kjer gredo na proslavo vsi prebivalci, razen malih otrok, starčkov in bolnikov. Dobra udeležba bo zlasti iz Kolske doline, Loškega potoka, Drage in okolice, skratka iz starih partizanskih krajev. Iz ribniške občine gre okrog 3000 ljudi, iz Dolenje vasi

Nad 10.000 Ljubljancanov pojde v Kočevje

Za kočevsko proslavo, katere se bo vršila v nedeljo 4. t. m. sprejema mestni pripravljalni odbor Ljubljana vsak dan več prijav. Ze po dosedanjih prijavah se bo samo iz Ljubljane udeležilo proslave nad 10.000 ljudi. Samo iz terena Ajdovščina se je prijavilo 500 in Resljevega terena 300. Veliko zanimanje za proslavo kažejo tudi sindikalne organizacije. Tako se je do sedaj prijavilo samo iz parih sindikalnih podružnic trgovcev nad 600 članov. Tudi v manjših kolektivih se v večjem številu prijavljajo za proslavo. Poročali smo že, da se bodo masovno udeležile

1000 itd. dočim se je najslabše odzvala Sodražica. Precejšnja udeležba bosta dali tudi občini Velike Lašče in Dobro polje ter vsi sosedni okraji, kakor Crnomelj, Novo mesto, Ljubljana-okolica, Postojna, drugi okraji pa se tudi pridno pripravljajo. Če bo vreme ugodno, res ne bo na proslavi manj kot 50.000 ljudi. Vabilu se je odzvala tudi sosedna republika Hrvaška, zlasti pa se bodo proslave udeležili prebivalci Gorskega Kotarja, s katerimi smo imeli tudi med vojno največ tesnih stikov.

V. Š.

kočevske proslave tudi Zveza športov Slovenije, Partizan, gasilci in strelska organizacija. Ravno tako se bodo masovno udeležila ljubljanska delavska kulturno prosvetna društva in prirejala ves čas proslave kulturne prireditve. Tudi za prevoz potnikov je poskrbljeno s 50 odst. popustom. Vozili bodo trije izredni in redni potniški vlaki. Tako bo vsak lahko potoval s tistim vlakom s katerim sam hoče, razen prvega izrednega vlaka, ki odhaja iz Ljubljane 4. okt. ob 3.45 uri, ki je rezerviran za razne športne organizacije.

V. Vr

Problemi skupnosti - osnovno v volilni kampanji

je dejal Lazar Koliševski na plenumu SZDL Makedonije

Skopje, 1. okt. Včeraj se je vršil plenum glavnega odbora SZDL Makedonije, kateremu je predsedoval Lazar Koliševski. Na dnevnem redu je bila razprava o aktivnosti organizacij SZDL v predvolilni kampanji. Na plenumu je bilo ugotovljeno, da je predvolilna dejavnost zavzela širok razmah, na

vendar ni dovolj razgibala še vasi in delovnih kolektivov. Vse razprave so še vedno omejevale na odobro in komisije. Vodilni politični kader v okrajih in mestih se je obremenil s organizacijskim in tehničnim delom, tako da je političen karakter predvolilnih priprav zbledel. Zato je redek primer, da bi se razpravljalo o posameznih pojavih.

Lazar Koliševski je v razpravi naglasil, da se celotna politična aktivnost v Makedoniji omejuje na predavanja, male konference in individualna pojasnjevanja, dalje, da v predvolilni kampanji prevladujejo lokalni problemi, kar je vsekakor važno, toda osnovna naloga je razprava o problemih celotne držbe, vključno republiške in lokalne probleme. »Dvomim v one poslanske kandidate, ki težijo predvolilne agitacije prenašajo samo na lokalne potrebe. To je običajna demagogija. Tisti, ki ne vidi splošnih interesov, ne more videti

tudi lokalnih problemov. In če bo izvoljen za ljudskega poslanca, bo prišel v nasprotju s svojimi volivci,« je dejal Lazar Koliševski.

Plenum je sklenil, naj bi ne hoteli z zbori volivcev, da bi se moglo politično delo dobro razvijati, zato naj se termini za zbere volivcev nekoliko odložijo.

Književniki Srbije v volilnih pripravah

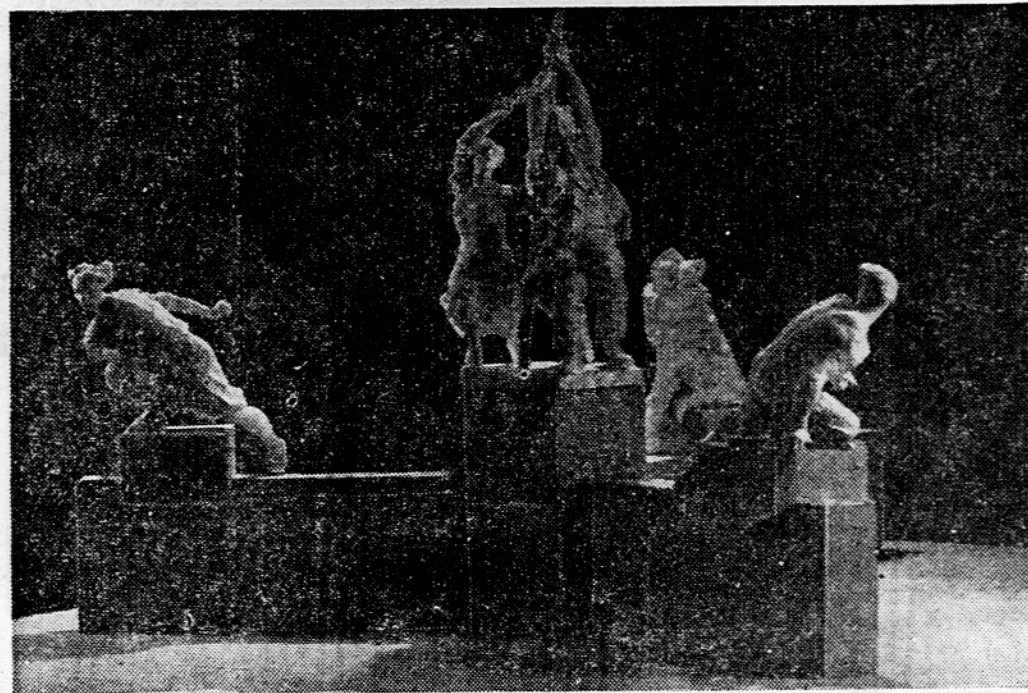
Beograd, 1. okt. Sinoči je bil plenum članov Društva književnikov Srbije, na katerem so srbski književniki razpravljali o svoji vlogi in sodelovanju v predvolilni kampanji. Sklenili so organizirati literarne večere v Beogradu in v notranosti republike. Te večere bodo prirejale organizacije SZDL. Društvo je že doslej prejelo veliko vabil za sodelovanje na literarnih večerih od mnogih delovnih kolektivov iz mnogih mest in naselij cele republike. Društvo bo organiziralo ekipe po 5 književnikov, ki bodo sodelovale na teh literarnih večerih. Društvo bo prav tako poskušalo doseči sodelovanje z enakimi društvi v drugih republikah in izvesti zamenjavo gostovanj književnikov.

Sprejemi diplomatskih predstavnikov

Beograd, 1. oktobra (Tanjug). Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je sprejel danes na protokolarni obisk g. Huseina Mansoura, izrednega poslanca in pooblaščenega ministra Egipta v Jugoslaviji. Državni podsekretar v sekretariatu za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler je sprejel danes g. Ernesta Daviesa, laburističnega poslanca in bivšega podtajnika v britanskem ministrstvu za zunanje zadeve. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Milovan Djilas je sprejel danes na protokolarni obisk dr. Walterja Wodaka, izrednega poslanca in pooblaščenega ministra Avstrije v Jugoslaviji. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade je sprejel danes na protokolarni obisk izrednega poslanca in pooblaščenega ministra Egipta v Jugoslaviji Huseina Mansura in izrednega poslanca in pooblaščenega ministra Avstrije dr. Walterja Wodaka.

Kmalu bo objavljena nova skupina načrtov gospodarskih uredb

Beograd, 1. okt. Centralna komisija za izdelavo novega gospodarskega sistema bo kmalu objavila novo serijo načrtov uredb, ki naj bi doletele končno obliko našega novega gospodarskega sistema. Tretja skupina bo vsebovala sledeče uredbe: Načrt uredbe o zveznem planu, načrt uredbe o davčnem sistemu, načrt zakona o proračunu in načrt uredbe o razdelitvi in obdavčevanju dohodkov. Večina uredb je sedaj predmet diskusije strokovnjakov in pričakujejo, da bodo uredbe kmalu dobile končno redakcijo. Nato bodo načrti uredb dati v široko obarvano, kakor dosedanje dve seriji uredb.

Maketa spomenika prvemu zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, ki ga bodo v nedeljo svečano odkrili. Spomenik sta projektirala Zoran Didek in Božo Pengov

Italijanske kršitve našega zračnega prostora

V enem dnevu štirikrat, od začetka vojaških demonstracij ob jugoslovanski meji pa že desetkrat

Ljubljana, 1. okt. (Tanjug). Davi ob 9.30 je na sektorju pri Predilskem prelazu v toliminskem okraju italijansko letalo kršilo naš zračni prostor. Letalo je priletelo čez mejo nad planino Jerebica in nato letelo proti severu do Predilске vrha, kjer je preletelo mejo in se vrnilo v Italijo. Letalo je letelo 200 do 300 m v globini našega zračnega prostora 3 km vzdol meje. Nekaj minut kasneje so zopet opazili letalo na sektorju Rateče-Planica v radovljanskem okraju, ki je kršilo naš zračni prostor ter nato odletelo v smeri jugoslovanske - avstrijsko - italijanske tromeje. Letalo je bilo 150 do 200 m v notranjosti našega ozemlja.

Ob 11.58 uri sta naši zračni prostor zopet kršili dve italijanski vojaški letali na reakcijski pogon, ki sta preleteli čez našo mejo na sektorju pri Gorici. Letali sta na redili krog v globini 200 m nad našim ozemljem, nato kar se je eno letalo vrnilo v Italijo, medtem ko je drugo letalo nadaljevalo pot nad našim ozemljem v smeri proti St. Petru južno od Nove Gorice in se vrnilo v Italijo v bližini dvolastniškega prehoda pri Vrtojbi. Na tem področju je letalo prekršilo naš zračni prostor v globini 500 m in letelo 4 kg nad našim ozemljem v višini 400 m. Italijanska letala so torej samo v današnjem

našega zračnega prostora

dnevu štirikrat prekršila naš zračni prostor, medtem ko so italijanska letala, odkar so začele italijanske provokacije ob naši meji, že desetkrat prekršila nedotaknjenost našega ozemlja.

Poverilnice jugoslovanskega veleposlanika v ZSSR

Moskva, 1. okt. Uradna sovjetska agencija poroča, da je novo imenovan jugoslovanski veleposlanik v Sovjetski zvezi Dobrovič Vidlič izročil včeraj podpredsedniku prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR Tarasovu poverilna pisma. V spremstvu veleposlanika Vidliča sta bila prvi sekretar Zagor in tretji sekretar Božič. Od sovjetske strani so bili pri izročitvi poverilnih pism navzoči namestnik ministra za zunanje zadeve V. A. Zorin, sekretar prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR Pegov in šef evropskega oddelka ministrstva za zunanje zadeve Zimjanin.

Pogajanja o pogodbah med ZDA in Zahodno Nemčijo

Bonn, 1. okt. (AFP). Danes so se začela v Bonnu pogajanja za sklenitev nove pogodbe o trgovini in prijateljstvu med ZDA in Zahodno Nemčijo. Kakor je znano, sta 3. junija t. l. kancler Adenauer in ameriški visoki komisar Connant podpisala v Bonnu začasni sporazum, po katerem spet velja nemško-ameriška pogodba iz leta 1923. Ameriško delegacijo na pogajanjih vodi Michael Harris, načelnik za gospodarske zadeve v visokem komisariatu, nemško delegacijo pa Von Maltzan, šef za ekonomske zadeve v federalnem ministrstvu za zunanje zadeve.

Manevri atlantskega pakta

Atene, 1. okt. (Tanjug). Preteklo noč so se v grškem delu Trakije začeli veliki vojaški manevri. To so največje vojaške vaje pod vodstvom poveljstva Atlantskega pakta za Južno Evropo in so na prostoru od Sicilije do Turčije. V tej skupini manevrov petih držav, članic Atlantskega pakta (Anglije, Grčije, Italije Turčije in ZDA) bo sodelovalo 100.000 vojakov, sto

in sto ladij, tankov, letal in podmornic. Prvič v zgodovini Grčije in Turčije bodo pehotne sile teh dveh držav druga ob drugi na skupnih vojaških vajah. Grške čete bodo, ko bodo na turškem ozemlju, pod turškim poveljstvom. Manevri bodo končani 9. oktobra. Operacije na kopnem bo vodil poveljnik Atlantskega pakta za Južno Evropo admiral Fechteler, pomorske operacije v vzhodnem Sredozemlju pa grški admiral Lepas in poveljnik pomorskih enot v Sredozemlju kapetan Piezy. Manevrov se bosta udeležila poleg štaba poveljstva Atlantskega pakta za južno in jugovzhodno Evropo tudi pomočnik poveljnika Atlantskega pakta maršal Montgomery in britanski minister za pomorstvo Thomas.

Razpadanje združništva na Madžarskem

Dunaj, 1. okt. — Kakor poroča AFP, je imel predsednik madžarske vlade Nagy govor pred zadržniški v Kečkemetu, v katerem je pozival kmeti, naj ne izstopajo iz zadrž, čeprav jim daje tako možnost nedavna vladna uredba. Kmeti je rotli, naj imajo več zaupanja v vlado in partijo in naj se zavzadejo hudih posledic, ki jih čakajo, če bodo izstopali iz kolektivnih gospodarstev. V svojem govoru je omenil, da je med kmeti organiziran odpor proti kolektivizaciji, da pa bo vlada odločno nastopila proti »sovražnikom, ki nagovarjajo kmete, naj izstopajo iz zadrž«.

Predsednik francoske vlade v Ankari

Ankara, 1. okt. (AFP). Predsednik francoske vlade Joseph Laniel in minister za zunanje zadeve Georges Bidault sta prispela danes s svojim spremstvom v Ankaru. Na železniki postaja sta sprejela francoskega državnika predsednika turške vlade Menderesa in ministra za zunanje zadeve Fuad Köprülü.

Okrnitev slovenskega šolstva v Trstu

Trst, 1. okt. (Tanjug). Kakor piše »Primorski dnevnik«, je oddelek za prosveto zavezniške vojaške uprave v Trstu sklenil, na področju tržaške občine ukiniti osem razredov slovenskih osnovnih šol in odpustiti ustrezno število slovenskih učiteljev. Nekateri razredi so prav v Trstu, nekateri pa v Barkovljah, Bazovici in

Sv. Križu. Slovenske razrede bodo odpravili tudi v ulicah Sv. Frančiška in Donadoni v Trstu, kjer so slovenski prebivalci zahtevali vrtnice za slovenske otroke. Pred nekaj dnevi je oddelek za prosveto ZVU odklonil dovoljenje za otvoritev novih otroških vrtcev, češ da to vprašanje »za vedno odstavljeno z dnevnega reda«. Ta oddelek vodi eden izmed rimskih funkcionarjev, ki so bili poslani v Trst po sklenitvi londonskega sporazuma lani.

Francoski socialisti obsojajo sporazum med ZDA in Španijo

Pariz, 1. okt. (Tanjug). Vodstvo francoske socialistične stranke je objavilo resolucijo, v kateri obsoja sklenitev ameriško-španskih vojaških sporazumov. V resoluciji poudarjajo, da bodo ti sporazumi predložili fašističnega diktatorja kot zakonitega zastopnika španskega naroda in dopustili dvom, da bi mogla biti Francova Španija, če drugače ne, pa posledno vključena v blok svobodnih držav. Upravni odbor socialistične stranke obsoja državniške nove ameriške diplomacije, za katere so strateški interesi važnejši od vseh drugih stvari.

Avstrijski kancler odpotoval iz Pariza

Pariz, 1. okt. (AFP). Avstrijski kancler ing. Julius Raab, ki je bil nekaj dni na uradnem obisku v Parizu, je danes odpotoval nazaj v Avstrijo. Z njim sta odpotovala tudi minister za zunanje zadeve dr. Karl Gruber in državni sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve dr. Kreisky.

Koledar »istrskih revizionistov«

Trst, 1. oktobra (Tanjug). — Tako imenovano istrsko revizijsko gibanje, čigar sedež je v Gorici, je izdalo abegunski koledar za prihodnje leto, ki v duhu iredentistične propagande napoveduje ponovno italijansko zasedbo jugoslovanskih krajev. Kakor pravijo »izdateljci«, je namen tega koledarja »ojačiti duha in tradicije prebivalcev Julijske krajine«. Poleg iredentističnega propagandnega gradiva je v koledarju objavljenih več slik iz Trsta, Pulja, Gorice, Zadra, Splita, Rovinja, Poreča in drugih jugoslovanskih mest, češ da so italijanska.

Nemogoče je biti dober član SZDL in hkrati sovražno delati proti programu in politiki SZDL

Predvolilne priprave v Ljutomer- skem okraju — Dr. Jože Potrč na razširjeni seji okrajnega odbora SZDL

Ljutomer, 1. okt. (Po telefonu). V sindikalni dvorani OLO je bila danes dopoldne razširjena seja Okrajnega odbora SZDL, ki so se je udeležili tudi predsedniki občinskih odborov SZDL in predstavniki vseh množičnih organizacij. Seji, ki jo je vodil predsednik Okrajnega odbora tovariš Metod Grčar, sta prisostvovala tudi član Predsedstva Glavnega odbora SZDL tovariš dr. Jože Potrč ter Ivan Kreft iz Vidma ob Savinici.

Na seji, ki je potekala vse dopoldne v živem razgovoru, so predvsem kritično analizirali politični položaj v okraju ter presojali politično aktivnost posameznih organizacij SZDL. Kritična presoja političnega položaja kaže, da je v okraju najtežje in hkrati v mnogih primerih najslabše politično delo v vaskih odborih SZDL. Precej je takih vaskih odborov, kjer ne zmorejo niti dobrega sestanka vaščanov, dosti pa je tudi takih, kjer se sestanki ne udeležujejo niti odborniki. Tu se v kaj čudni luči kaže zavest tistih odborov vaskih odborov, ki sta jih v zadnjem času prizadela zakon o zemljiščnem skladu ali pa zakon o novih viničarskih odnosih. Ti odborniki namreč zavirajo politično aktivnost pri ustvarjanju med volivci negotovost in nezaupanje. Navzlic temu so to člani Socialistične zveze in celo odborniki vaskih organizacij, delujejo proti programu in politiki Socialistične zveze ter skušajo med delovnim ljudstvom ustvarjati nezaupanje proti ukrepom ljudske oblasti, ki so v prid delovnim ljudem Ljutomerskega okraja, zlasti v prid viničarjem in njihovim številnim družinam. Več kot razumljivo je, da tega razdiralnega političnega delovanja večina članov Socialistične zveze ne more mirno prenašati v svojih lastnih organizacijah. Zato volivci člani Socialistične zveze, poudarjajo, da bodo v predvolilni dobi temeljito preučili svoje vrste ter izključili vse tiste, ki vodijo sovražno politiko v vaskih organizacijah, zakaj nemogoče je biti dober član Socialistične zveze in hkrati sovražno delovati proti Socialistični zvezi.

Potem, ko so okrajni odborniki, predsedniki občinskih odborov Socialistične zveze ter

predstavniki množičnih organizacij analizirali politični položaj, je govoril dr. Jože Potrč o naših novih ustavnih zakonih, o demokratičnosti jesenskih volitev ter o izbiri kandidatov. K političnemu položaju v okraju je dr. Potrč dodal svoje pripombe in mnoge pobude za predvolilno delo.

Po zaključitvi razgovorih so na seji sprejeli več sklepov. Pri okrajnem odboru Socialistične zveze bodo postavili okrajno volilno komisijo, prav tako pa bodo postavili volilne komisije tudi pri vseh občinskih odborih Socialistične zveze. Ker dosedaj množični sestanki in zborovanja Socialistične zveze niso bila povsod najbolj uspešna, bodo se pred zbori volivcev po nekaterih občinah oziroma volilnih enotah ponovno množični sestanki. V nedeljo 11. t. m. dopoldne pa bo v Ljutomeru za vse okrajne množične zborovanje Socialistične zveze, ki se ga bo predvidoma udeležil tudi

tovariš Edvard Kardelj. V nadaljnjih sklepih poziva Okrajni odbor Socialistične zveze vse množične organizacije (sindikate, AFZ, gasilce, mladino itd.), naj še aktivneje sodelujejo v volilni agitaciji ter se čim številneje udeležujejo množičnih zborovanj. Na seji so tudi ugotovili, da se nekateri sindikati že sedaj prav živo pripravljajo na volitve v okrajni zbor proizvajalcev. Na današnji seji so razdelili bloke za zbiranje volilnega fonda, pri čemer so funkcionarji Socialistične zveze poudarili pomen zbiranja finančnih sredstev, potrebnih za volilno agitacijo in izvedbo volitev.

(Z)

NAS SPLOŠNI INDUSTRIJSKI RAZVOJ ZAHTEVA TUDI

ustrezen razvoj kartonažne industrije

Izrabljeni stroji in pomanjkanje proizvodnih sredstev silno otežujejo pravočasno izvrševanje naročil farmacevtske in drugih industrij, ki so se razvile po osvoboditvi

Pred komaj desetimi dnevi je bilo v Ljubljani posvetovanje zastopnikov republiških združenj grafičnih podjetij FLRJ, preteklo nedeljo pa se je začela dvodnevna konferenca vseh jugoslovanskih podjetij za predelavo papirja, kartona in lepence. Že na posvetovanju grafičarjev je pridrlo pripravljen, da bi bilo prav, če bi se njihovim združenjem pridružila tudi podjetja, ki predelujejo karton, papir in lepenco, kajti embalaža kot glavni izdelek tovrstnih tovarn ne more shajati brez tiskarn. Vsa večja kartonažna podjetja imajo celo lastne tiskarne, ki zaposlujejo tudi do 100 in več delavcev-tiskarjev. Zato so udeleženci omenjene konferenice sklenili, da se odzovejo vabilu grafičarjev in pristopijo kot člani njihovim združenjem po republikah.

Drugo pomembno vprašanje, ki so ga obravnavali, je kakovostno vprašanje. V državi imamo sicer res le nekaj večjih popolnih podjetij kartonaže (v Mariboru, Ljubljani, Zagrebu, Osijeku in Beogradu), vendar je presenetljivo dejstvo, da premore ta industrijska panoga komaj pet ali šest resničnih kartonažnih strokovnjakov. Vsi drugi ljudje, ki so zaposleni v tej industriji, so priučeni delavci. Zato so zastopniki kartonažnih podjetij sklenili, posvetiti v prihodnje vso skrb vzgoji naraščajo, in to v podjetjih, ki imajo možnost, tudi mladim ljudem vsestransko

strokovno izobrazbo v tem poklicu. Vedeti je namreč treba, da je splošni razvoj naše industrije zahteval tudi povečanje kartonažne proizvodnje. V vseh količkah večjih podjetij te vrste (»Mepa« Maribor, Kartonažna tovarna Ljubljana, zagrebska Kartonaža, Litokarton Osijek, Avala Beograd, Kuverta Ljubljana in nekatera druga) zaposlujejo danes tudi po nekajkrat več ljudi, kakor pred vojno. Mislimo le na resnično velikanski razvoj naše farmacevtske industrije, industrije tobaka, industrije svinčnikov in barvic, kozmetike itd. Vse te nove, še vedno razvijajoče se industrije potrebujejo cele vagonne škatlice in drugih kartonažnih izdelkov. Nevezno povečanim potrebam ustrezajo pogosto naše kartonažne tovarne le z največjo težavo. Zgodilo se je že, da je tovarna »Vigalac« Drava« v Osijeku, ki se ji je mudilo, dobiti iz ljubljanske »Kartonaže« omote za izvoz vžgalic

v Peru, prišla ponje v Ljubljano direktno s kamionom; samo da ne zamudi s Perujem pogodbeno določenega dobavnega roka. Stiska je namreč tako velika, da je dobavni rok starih do pet mesecev za kartonažne in embalažne izdelke že prav vsakdanji.

S tem v zvezi so udeleženci omenjene konference sprejeli ustrezne sklepe tudi glede investicij. Do srede novembra bodo vsa kartonažna podjetja izdelala plane za investicije, ki naj bi se vsaj delno krile iz grafičnih industrij objavljenih sredstev. Kakor grafičarji, tako so tudi ljudje iz kartonažne industrije sklenili, izločiti iz trgovine v zvezi z uvozom potrebnih strojev vse tuje zunanje posredovalce, da bi prihranili kar največ deviz. Ker je bila vsa pretekla leta tudi kartonažna industrija mačehovsko obravnavana, so se strinjali s sklepom posvetovanja grafičnih podjetij, da je treba na uvoz opreme za grafično industrijo odpraviti vse sedaj predpisane faktorje. Končno so se zedinili o tem, da je treba domačo industrijo zainteresirati za izdelovanje manj kompliciranih strojev, v kolikor je to mogoče. S tem bi se dalo prihraniti mnogo deviz.

Revizorska služba združnih organizacij bi morala biti bolj učinkovita

Posvetovanje predstavnikov vseh glavnih združnih vseh FLRJ

Na pobudo Glavne združne zveze Hrvatske je bilo pred dnevi v Zagrebu posvetovanje predstavnikov vseh glavnih združnih vseh FLRJ. Posvetovanje je bilo organizirano s namenom, da se predstavniki glavnih zvez spoznajo z novo organizacijo revizorske službe v Hrvatski. To je sedaj edina republika, v kateri je revizorska služba organizirana po novih načelih, kajti stara revizorska služba ni mogla izpolniti osnovnih nalog in je imela precej pomanjkljivosti. Familarnost, uporabljanje revizorjev pri raznih kampanjskih nalogih itd. so bili temeljni vzroki, ki so onemogočili pravilno delovanje revizorske službe.

Predstavniki Glavne združne zveze Hrvatske so tovarišem iz drugih republik razložili organizacijo nove revizorske službe, ki je pričela delovati 1. julija letos. Vsa revizijska služba v Hrvatski je osredotočena v šestih središčih. Revizorji bodo nadzorovali, ko bo organizacija izpolnjena, vse združne organizacije. Namesto prejšnjih 300 revizorjev, bo imela nova organizacija okoli 100 strokovnjakov. Vsako središče bo imelo poleg določenega števila revizorjev še pravnikarja, ki bo na osnovi revizijskih ugotovitev reševal prav-

na vprašanja, se pravi, da bo prijavil javnemu tožilstvu osebo, ki so oškodovale združno imovino in podobno. V teh središčih bodo tudi agronomi, ki bodo reševali agrotehnična vprašanja v združnih organizacijah itd.

Tudi v Sloveniji ima revizorska služba precej pomanjkljivosti. Zato revizorji in združne organizacije že dlje časa razpravljajo o tem, kako bi bilo treba revizijsko službo urediti, da bo bolj učinkovita, kar pa bo prav gotovo podrobno pokazala nadaljnja razprava.

Seja izvršnega odbora SZDL v koprskem okraju

KOPER, 2. okt. Danes je bila seja izvršnega odbora SZDL za koprski okraj, na kateri so odborniki razpravljali o volitvah v zbor proizvajalcev, o novem volilnem zakonu in pripravah za izobraževanje v zimskem času. Soglasno so sprejeli sklep, da pošlje izvršni odbor koprskega okraja OLO v Koprski predlog, naj razpiše volitve v zbor proizvajalcev, ki so na tem področju možne, nadalje dopolniti volitve v ljudske odbore in predlog o uvedbi volilnega fonda. Dr. Stane Furlan je tolmačil novi volilni zakon, za katerega je tu veliko zanimanje. Nov volilni zakon bodo tolmačili tudi članom Socialistične zveze po terenu in tovarnah. Sprejeli so sklep, da naj volilni proglas SZDL Jugoslavije objavijo vsi lokalni listi, tako da bo z njim seznanjeno vse prebivalstvo koprskega okraja.

Da bo vsestransko izobraževanje v zimskih mesecih kar najbolj uspešno, so izvolili posebno komisijo, v kateri so tudi zastopniki prosvete, kmetijstva, sindikatov,

V Beogradu začele kandidacijske konference za zbor proizvajalcev

Beograd, 1. oktobra. V beograjskih podjetjih so danes začele kandidacijske konference za volitve odbornikov mestnega zbora proizvajalcev, ki se bodo vršile 1. novembra. Prvo kandidacijsko konferenco je imelo tekstilno podjetje »Partizani«. Z ozirom na število proizvajalcev predstavlja podjetje samostojno volilno enoto in volji enega odbornika. Na današnjem sestanku je kolektiv predložil 8 kandidatov, med njimi predsednika sindikalne podružnice, predsednika delavskega sveta, več delavcev, ki že dolgo let delajo v podjetju, itd.

Osnovne organizacije SZDL v Celju se morajo postaviti na lastne noge

V torek popoldne je bila seja mestnega odbora SZDL v Celju, kateri so prisostvovali še zastopniki terenskih organizacij SZDL. Po poročilu predsednika MO SZDL tov. Olge Vrabčeve ter iz razprave, predvsem na račun metode dela osnovnih organizacij v času od jesenskih volitev, so naposled ugotovili, da zlasti novozvoljeni terenski odbori SZDL pri delu niso pokazali večje aktivnosti. Ta ugotovitev se posebno velja za terenske organizacije v obojnih predelih mesta, kjer se novozvoljeni odborniki še niso niti sestali ter iz svoje sredine izvolili novega vodstva. To stanje je pokazalo še drugo slabo stran, ki pa ima lahko v volilni kampanji tudi težke posledice, namreč, da so nedelavni odbori terenskih organizacij SZDL izgubili stik s svojimi člani in da je zaradi tega od ljudi odražen tudi mestni odbor SZDL. Čeprav so volilni sestanki v veliki večini zadovoljivo uspešni, vendar osnovne organizacije SZDL niso gospodar politične situacije na terenu in kot take so tudi nemore reagirati na tla, ki jih med ljudmi širijo sovražni nove države.

Razprava je nadalje pokazala, da so odbori SZDL na terenu in seveda njihovi člani še vedno navajeni na direktive brez njih še težko znaidejo. To se je zlasti videlo v razpravi o kandidatih za republiške poslance. Ker politični aktivisti tokrat niso dobili direktiv od zgoraj, so ponekod negotovo sledili

predlogom ljudi, ki so se zavzemali za ene in druge kandidate, povsod pa za tovarše, ki so z dosedanjim delom dokazali, da so vredni tega zaupanja. V vrsti napak, ki so pravzaprav posledica nesamostojnosti v delu, je tudi dejstvo, da se osnovne organizacije SZDL na terenu niso uveljavile kot politična predstavništva, marveč bolj kot neki organizacijski štabi za izpolnjevanje nalog, odločitve itd. Podpora depolitizaciji odbornikov terenskih organizacij pa je v zadnjem času nujna, celo sam mestni odbor SZDL, ki je zlasti iz vrst pravnikov sestavljen takimeno razprava, da se pomeni na volitve, njihove tehnične strani itd. ne da tolmačiti brez pravne znanstvene izobrazbe!

Volitve v mestni zbor proizvajalcev v Celju bodo 4. novembra

Na deveti skupni seji mestnega zbora proizvajalcev MZO v Celju so ljudski odborniki sprejeli sklep, da bodo volitve v novi mestni zbor proizvajalcev v sredo 4. novembra t. l. Po sklepu te seje bo v novem zboru proizvajalcev 35 odborov.

Te in druge napake so rodile zaključke, da je treba v prvi vrsti organizacijsko urediti oboje osnovnih organizacij. Nujno je sestaviti delavne komisije ter ne glede na jesenske volitve izdelati načrt dela osnovne organizacije. V razpravi o metodah dela so bili izrečeni koristi predlogi zlasti o tem, kako doseči stik s člani. Večina zastopnikov terenskih organizacij je bila mnenja, da bi bilo prav, če bi namesto množičnih sestankov, večer razgovorov za manjši krog ljudi. Morda da prebivalce večje hše, neke ulice in podobno. Vsekakor pa je pri organizaciji takšnih sestankov paziti, da ne bodo prešli okvir naraščajočih oblik.

Dejstvo da mnogi člani terenskih odborov SZDL še niso do podrobnosti seznanjeni z organizacijo volitev, je bilo povod za sklep, da se pri mestnem odboru SZDL ustanovi posebna informacijska pisarna, ki bo v tem pogledu dajala vsa potrebna.

M. B.

Predvolilne priprave v postu nskem okraju

V sredo je bila seja okrajnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi v Postojni, kateri je prisostvoval tudi član CK ZKJ Ivan Regent. O političnih pripravah za volitve je govoril predsednik Socialistične zveze Matevž Hace.

V zvezi s predvolilnimi sestanki ljudje sprašujejo, kdaj bo ustanovljena okrajna davčna komisija, ki bo reševala pritožbe glede odmere davkov. Zanima jih tudi odobritev sekretariata za gospodarstvo o sečnji lesa v okraju Postojna.

Nadalje so se pomenili o tem, da bo treba prihodnje leto napeti vse sile za obnovo porušeni hiš in gospodarskih poslopij, ki jih je uničil okupator. Okrajni odbor Socialistične zveze je predlagal okrajnemu ljudskemu odboru, da bo smatral to za eno najvažnejših nalog prihodnjega leta. Socialistična zveza bo s tem seznanila tudi gospodarska podjetja in splošne kmetijske zadruge, da bodo pomagale pri obnovi.

Nato so obirno razpravljali še o kandidatih. Dalje so na seji tudi sklenili, da bodo o vseh sestankih, ki jih bodo imeli po terenu, obveščali centralni in lokalni tisk. Poleg

nikov, od tega 34 iz prve skupine (industrija, promet itd.) ter ena zastopnik kmetijskih proizvajalcev. Minimalna udeležba kmetijskih proizvajalcev je odraz družbenega dohodka iz kmetijstva, ki na področju mesta Celja ne dosega niti enega odstotka od celotnega družbenega dohodka ustvarjenega v Celju.

12.400 proizvajalcev v Celju bo volilo svoje zastopnike v drugi mestni zbor proizvajalcev na 20 volilnih enotah. V novem zboru proizvajalcev bodo imeli največ svojih zastopnikov delavci »Tovarne emajlirane posode« in sicer 5, nato sledijo železarji iz Stor s štirimi, »Cinkarna« s tremi, »Metka« s dvema itd.

Glede na to, da so se volivci iz Stor, Škofje vas, ter Šmartnega v Rožni dolini že izrekli za priključitev k mestu Celju, se bo povečal tudi mestni zbor od dosedanjih 40 odbornikov na 45.

M. B.

V novomeškem okraju sprejemajo združniški kandidate za zboro proizvajalcev

Po seji Okrajnega ljudskega odbora 24. septembra in skupni seji okrajnega komiteja ter okrajnega odbora SZDL 26. septembra, so se priprave za jesenske volitve v novomeškem okraju razvile. Do 29. septembra so bile na seždu vseh občin konference predstavnikov podjetij, združenj množičnih organizacij, na katerih so podrobno preučili gradivo za volitve v zboro proizvajalcev ter se pogovorili o pripravah. Ker je rok za predlaganje kandidatov za okrajni zbor proizvajalcev zelo kratek, je težišče na pripravah za zboro volivcev v proizvodnji, tako kmetijske kot industrijske panoge.

V treh kmetijskih združenjih, to je v Straži, Mirni in Šmarjetu so že bili zbori volivcev z izredno dobro udeležbo, na katerih so tudi sprejeli kandidate za okrajni zbor proizvajalcev ter predlagali kandidate za republiški in zvezni zbor proizvajalcev. Na vseh treh dosedanjih zborih volivcev kmetijskih proizvajalcev so predlagali kot kandidate za republiški zbor proizvajalcev

ing. Vilmo Pirkovičev, za zvezni zbor proizvajalcev pa Janeza Hribarja. V Straži so združniški potrdili kot kandidate za okrajni zbor proizvajalcev dosedanjega člana tovariš Jožeta Dularja, kmeta iz Jurke vasi. Njihova občina skupno z občino Dolenjske Toplice voli enega odbornika v okrajni zbor proizvajalcev iz kmetijske panoge. O kandidatu bodo sedaj razpravljali še volilni upravičenci toplejske kmetijske zadruge in bodo verjetno tudi oni predlagali enega kandidata. Največ zborov volivcev kmetijske panoge bo v nedeljo 4. oktobra, v industrijski panogi pa imajo prav tako zboro volivcev. Predvidevajo, da bodo zbori volivcev za sprejem kandidatov za zboro proizvajalcev končani do določenega roka.

Na dosedanjih zborih volivcev so bile razprave žive in stvarne. Volivci se zanimajo za vse gospodarske probleme v državi ter na podlagi poznavanja istih pretresajo in predlagajo kandidate za tako važne oblastvene organe, kot so zbori proizvajalcev. (r)

IZREDNI VLAKI ZA PROSLAVO V KOČEVJU

Izredni vlaki, ki bodo vozili 4. oktobra na proslavo v Kočevje:

Odhod iz Ljubljane:	Odhod iz Kočevja:
3.45	18.10
4.15	19.00
4.40 (redni vlak)	20.08
5.10	

Posebni vlaki bodo sestavljeni iz potniških vagonov, ki bodo pripravljani pol ure pred odhodom vlaka na glavni postaji. Črna vožnje v obe smeri je 232 dinarjev. Vode skupin naj kupijo vozovnice na skupno objavo, ki se dobi pri potniški blaginji. Pripravljala odbor pri mestnem odboru SZDL ponovno poziva vse politične organizacije, društva ter sindikate, naj pohitijo s prijavi in prodajo spominskih značk. Opozarjamo na tehnična navodila uslužbencem proslave, objavljeno v časopisu dne 30. septembra 1953. Vse ostale podrobne informacije daje Mestni pripravljalni odbor, Resljeva 9-II, soba 26, telefon 20-223, vsak dan od 8 do 14, in od 16 do 19 ure.

AVTO PROMET ŠKOFJA LOKA

I. VOZNI RED					
Proga: ZIRI—ŠKOFJA LOKA—LJUBLJANA—ZIRI.					
1)	2)	3)	1)	2)	3)
4.20	13.45	5.45	Ziri	17.23	13.18
5.28	14.53	6.53	Šk. Loka-mesto	16.15	12.10
5.55	15.00	—	Šk. Loka-kolodv.	15.30	—
—	—	7.15	Šk. Loka-pošta	15.20	—
—	—	7.50	Ljubljana	14.45	—

Vozni red velja od 1. X. 1953.
1) Vozi samo ob nedeljah.
2) Vozi vsak dan.
3) Vozi samo ob delavnikih.

II. VOZNI RED

Proga: ZALILOG—ZELEZNIKI—ŠK. LOKA—KRANJ					
—ZELEZNIKI—ZALILOG.					
1)	2)	3)	1)	2)	3)
4.35	6.10	14.00	Zalilog	9.20	13.00
5.30	6.55	14.45	Šk. Loka-mesto	8.30	12.15
5.35	—	15.00	Šk. Loka-kolodv.	—	12.10
—	8.00	—	Kranj	—	11.30

1) Vozi samo ob nedeljah.
2) Vozi samo ob delavnikih.
3) Vozi vsak dan.
Pripomba: avtobus vozi iz Zalega-loga samo ob ponedeljskih, sredo in petkih.

ŽELEZARNA RAVNE

lovarna plemenitih jekel
RAVNE NA KOROŠKEM

razpisuje

SKLEPANJE POGOVB ZA NAROČILA V LETU 1954

in sicer:

od 5. X. do 10. X. 1953 — Industrija brodogradnje, direktne vojne pošte in podjetja vojne industrije;
od 12. X. do 17. X. 1953 — Kovinsko-predelovalna industrija;
od 19. X. do 24. X. 1953 — Vsa ostala industrija;
od 26. X. do 31. X. 1953 — Delavnice železniških vozil in direktno železnice;
od 2. XI. do 7. XI. 1953 — Strojgradnja, metalurgija in rudarstvo;
od 9. XI. do 14. XI. 1953 — Veletrgovina s tehničnim materialom.

Cenjene naročnike vabimo, da pošljejo predvsem pismena naročila s specifikacijami za potrebe I. polletja 1954, medtem ko lahko navedejo potrebe za II. polletje 1954 samo okvirno.

Pismena naročila in specifikacije so potrebne tudi za primer prihoda zastopnikov na Ravne.

Eventuelni poslovni obiski naj volijo dnevne vlake, odnosno zvezo s prenočišči v Dravogradu, ali v Mariboru.

Direkcija.

Od srede na četrtek

Malenkoo

Sonjetska nota zahodnim veleilam, ki naj bi bila odgovor na predlog zahodnih veleil za četerno konferenco 15. oktobra v Luganu, pravzaprav na ta predlog ni odgovorila. Namesto odgovora na predlog zahodnih veleil — so niti navedeni novi predlogi, ki pa so po splošni sodbi zahodnih diplomatskih krogov zelo nejasni. V sonjetski notici ZDA, Velike Britanije, Francije, Sonjetske zveze in Italije, na katerem bi proučili ukrepe za zmanjšanje napetosti o mednarodnih odnosih, in konferenco starih zunanjih ministrov o nemškem vprašanju. V ameriških uradnih krogih poudarjajo, da ni jasno, če Sonjetska zveza predlaga petih sil kot prvi pogoj za četerno konferenco in če želi, da bi bil sestanek petih pred četerno konferenco, kar pa o niti omenja na prvem mestu. Sodijo, da bo o smislu teh vprašanj sestanek tudi odgovor na zadnjo sonjetsko noto.

Prav zaradi teh nejasnosti označujejo o zahodnih prestolnicah to noto kot primer taktike »zavlačanja«, ki se je poslužuje Sonjetska zveza. Glede predlagane konference petih sil so o britanskih krogih mnenja, da bi bila ne bi bilo mogoče sklicati pred politično konferenco o Koreji, ker bi pred tem ne bilo nobenega upanja, da bi ZDA pristopila na razgovore s Kitajsko. Če Sonjetska zveza odstrani — kar iz note ni jasno razvidno — da bi morala biti ta konferenca pred četerno konferenco o nemškem vprašanju, bi torej njen predlog pomenil odlaganje četene konference o nedolgo časa dokaj upravičeno tolažilico sonjetsko noto kot odklonitev predloga o četelni konferenci o Laganu.

Prav tako negativno, kakor glede četene konference, je tudi sonjetski odgovor glede rešitve nemškega vprašanja. Moskva zopet ponavlja svoj predlog o ustanovitvi začasnih osemenice vlade pred splošnimi volitvami, čeprav so zahodne veleile ta predlog že odklonile. To pomno odgovor sodijo, da se Sonjetska zveza boji sonjetske politične o sebi Nemci kakor tudi razgovora o nemškem vprašanju.

Sonjetski odgovor torej ni premaknil s mrtve točke vprašanja četene konference in rešitve nemškega vprašanja. Po splošni sodbi je nota le ponoven dokaz, da Sonjetska zveza neče s konkretnimi dejanji pokazati volje za rešitev mednarodnih petic, problemov in za popuščanje napetosti o svetu, svoje odklonilne stališče pa prikrita s raznimi predlogi in zavlačovanjem.

Bevan

Pri političnih izražanjih odbora laburistične stranke na konferenci o Margate je leno krilo z Bevanom na čelu odneslo zmago nad uradnimi odločitvami stranke, ki zastopajo zmernojšo linijo. Od sedmih članov izražanja odbora, ki jih polni konferenca je bilo izvoljenih 6 bevanistov in 1 predstavnik zmernije struje, medtem ko Hugh Gaitskill, pristnik levega krila, ki se je tudi potegoval za izvolitev, ni bil izvoljen. Izvoljeni pristniki levega krila, ki so bili osti že tudi prej člani izvršnega odbora, so dobili ovi precej več glasov kot lani. Tako so bevanisti precej utrdili svoj položaj o izvršnem odboru, o katerem je poleg 7 na konferenci izvoljenih članov še 20 članov, ki jih polijo sindikati, ter Atlee kot šef parlamentarne stranke skupine in Morgan Phillips kot generalni sekretar stranke. Pri tej temi razpravi je Bevan, ki je prodi tudi predlog sindikata pomorščakov, da pride o izvršni odbor kot njegov stalni član se Herbert Morrison, ki je bil član izvršnega odbora vse od leta 1951 do lani, ko je pri politični na laburistični konferenci pogorel.

Zelo žlahtna je bila razprava o nadaljnjih nacionalizacijah 12 panog industrije, zlasti pa o se najbolj prizemljali metalurškega sindikata. Njegov predstavljen je izjavil, da bi bil že čas, da se po nacionalizaciji sedaj se pasione ključne industrije nacionalizirajo tudi aktivna industrija. Zmerno krilo stranke pa je zastopalo stališče, da je treba iti z nacionalizacijo počasi in da se mora najprej utrditi položaj te nacionalizirane industrije. Vsi predlogi za razširitev nacionalizacije industrije so bili zavrženi, kakor tudi predlogi o udeležbi delavcev pri nadzoru in o upravljanju nacionalizirane industrije. Zaradi enotnosti gibanja so predlagatelji večino ted predlogov umaknili. Predlog zveze železnice, da na konferenco potrdi pravico delavcev o udeležbi pri nadzoru o nacionaliziranih podjetjih pa so z veliko večino zavržili.

Govor Attleeja na konferenci laburistične stranke

Anglija ni samo evropska sila

Margate, 1. okt. (AFP). Ko je začel danes zunanje politično debato na letni konferenci laburistične stranke, je Clement Attlee poudaril, da je njegova stranka še vedno mnenja, da bi morala biti konferenca najvišjih zastopnikov štirih velikih sil. Priporočil je, da je britanska vlada lahko mislno zamudila veliko priložnost. Glede posameznih velikih mednarodnih vprašanj je Attlee izjavil, da njegova stranka še vedno podpira organizacijo Atlantskega pakta. Zavrnil je vsak načrt o nasilni osvojitvi satelitskih držav v Vzhodni Evropi. Glede evropske enotnosti je Attlee izjavil, da »Anglija ni samo evropska sila in se ne more vključiti samo v evropski sistem«.

O problemih Daljnega vzhoda je Attlee dejal, da je smešno ne priznavati pekinške vlade za vlado Kitajske. Predlagal je nevtralizacijo Koreje, nevtralizacijo Formo-

ze in plebiscit na tem otoku. Končno je izrazil obžalovanje, ker je Indija izključena iz politične konference o Koreji.

Nemški ujetniki iz ZSSR

Berlin, 1. okt. (DPA). Kakor je sporočil nemški Rdeči križ, je pripelo s tretjim transportom v Nemčijo kakih 900 bivših nemških ujetnikov iz Sovjetskih taborišč. Dosedaj so izpustili iz taborišč ZSSR 2450 vojnih ujetnikov.

Nova indijska država

New Delhi, 1. okt. (Tanjug). Jutri bo začel veljati zakon o novi indijski državi Andri. Zakon je sprejel indijski parlament prejšnji mesec. Andra je prva indijska država, ustanovljena na podlagi jezikovne enotnosti in predstavlja tisti del države Madras, ki govori jezik telegu. Predsednik indijske republike dr. Rajendra Prasad je danes predsedoval slovesnosti ob razglasitvi nove indijske države. Po dolgih parlamentarnih debatah je bila ustanovljena nova država, ki naj bi bila nekaj poskus za sistem države, temelječe na enotnosti jezika.

V nekaj vrstah

LONDON, 1. oktobra (Tanjug). Dopisnik časopisa »News Chronicle« iz Madrida piše, da bo novi ameriško-španski pakt oropal Britanijo važnih surovin, predvsem železne rude, volframa in živeca srebra. Velika Britanija, kateri letošnja trgovina s Španijo je padla za tretjino v primeri z lanskim letom, izgubi svoje postojanje v Španiji kot glavni španski potrošnik.

BONN, 1. oktobra (AFP). Zahodnonemška vlada je izjavila, da ponudi sonjetsko noto z dne 29. sept. razočarala. Sonjetska zveza s to noto ni pokazala pripravljenosti da bi med velikimi mednarodnimi vprašanji predloži vsem proučila tudi nemško vprašanje. Vlada Zahodne Nemčije sodi, da je osnovni smoter sonjetske note ovirati pogajanja o rafikaciji pogodb o evropski obrambi skupnosti.

NEW DELHI, 1. okt. (Tanjug). Protest ministra za zunanje zadeve vlade na Formozu proti beundiranju kuomintangskih vojsk v Burmi so označili v Rangunu kot »nezaslišan čin«. V uradnih krogih v Rangunu poudarjajo, da je vlada na Formozu vedno odklonila odločitve za zločine kuomintangskih čet o ozemlju Burme »da bi ta četa« sa celo zadržali. Poročilo o pevačih operacijah proti kuomintangskim četam v Burmi razlagajo v New Delhiju kot znamenje odločnosti burmanske vlade, ki bo čisto sama obravnavala »na področju«. Konferenca zastopnikov ZDA, Formoze, Španije in Burme v Bangkoku je pokazala, da Formoz ne želi pokiti »na vprašanje«.

Zasedanje političnega odbora Generalne skupščine OZN

Jugoslovanska delegacija zahteva prvenstvo razprave o korejskem vprašanju

New York, 1. okt. (Tanjug).

Ko je bil sprejet dneveni red političnega odbora Generalne skupščine OZN na podlagi predloga kolumbijske delegacije, v mnogih krogih Združenih narodov prevladuje mnenje, da je bil kolumbijski predlog navadna spletk. To se je pokazalo tudi med razpravo v komiteju. Po kolumbijskem predlogu sta smereč vprašanji Maroka in Tunisa dobili prednost, čeprav je sam egipčovski delegat v imenu arabskih držav zahteval, da se razprava o tem odloži za deset dni. Korejsko vprašanje pa je bilo po kolumbijskem predlogu postavljeno na zadnje mesto, čeprav se blizu skrajni rok za korejsko politično konferenco in je zadeva premirja čedalje bolj v nevarnosti.

Avstralski dodatek, ki je bil sprejet k kolumbijskemu predlogu, naj bi nekoliko ublažil ta kolumbijski poskus, določa pa, da je mogoče korejsko vprašanje postaviti spredaj na seznam vprašanj, če glasuje za to navadna večina.

Ameriška delegacija je v »kladu s svojim stališčem, da v celoti odklanja obnovo razprave o sestavi politične konference o Koreji, glasovala proti amandmaju, prav tako pa tudi vse delegacije držav sovjetskega bloka.

Jugoslovanska delegacija se je vzdržala glasovanja o avstralskem amandmaju, glasovala pa je proti kolumbijskemu predlo-

Prva sodba egipčovskega revolucionarnega sodišča

Kairo, 1. okt. (AFP). Bivši predsednik egipčovske vlade Ibrahim Abdel Hadi je bil obsojen na smrt z obžalovanjem, najhujšo mogočo kazen. Sodbo revolucionarnega sodišča mora potrditi revolucionarni odbor. Revolucionarno sodišče je ugotovilo krivdo bivšega predsednika vlade v vseh točkah, ki jih navaja obtožnica, včevši tudi izdajo, odgovornost za vojno s Palestino, vsiljenje terorističnega režima in nameravan uboj ustanoviteljstva društva muslimanskih bratov. Revolucionarno sodišče je razsodilo, da bo vse premoženje Hadija zaplenjeno.

Najrobi, 1. okt. (Kakor poroča Reuter, je večer skupina pripadnikov organizacije Mau-Mau blizu glavnega mesta Kenije Najrobi izvedla več napadov. Britanske oblasti pošiljajo policijska ojačanja iz drugih delov kolonije. Britanske sile v mestu so večer trikrat s topovi streljale na napa-

Pred parlamentarnimi volitvami na Norveškem

Norveški parlament — storting, ki je bil izvoljen leta 1949, je končal svojo po ustavi predpisano dobo in bodo nove parlamentarne volitve 11. t. m. Izid teh volitev ne bo dosti spremenil političnega življenja Norveške in volilna borba bo omejena samo na nekatera gospodarska in socialna vprašanja.

Na Norveškem je že dolga leta samostojna na vladi socialistična stranka, ki ima tudi največje zasluge pri zelo uspešni obnovi države. Nekaj let po vojni so na Norveškem ustanovili že mnogo velikih industrijskih podjetij, v katerih so dobile delo vse delovne moči, ki so bile med vojno brez posla. Ne samo zaposlitev, temveč tudi narodni dohodek je v zadnjih štirih letih dosegel višek v zgodovini Norveške.

Socialistična stranka ima v svojem volilnem programu na prvem mestu zahtevo, naj dobi delovno ljudstvo čim večje koristi od investicij, za katere je mnogo žrtvovalo, poveča pa naj še kontrola nad proizvodnjo sploh, nad velikimi industrijskimi podjetji ter nad bankami, ki jih ustanavljajo lastniki velikih industrijskih obratov, pa še posebej.

Sedanje volitve bodo po novem volilnem sistemu, ki ga je zahtevala sama socialistična vlada. Prejšnji volilni sistem je dajal prednosti večinskim strankam, socialistična stranka kot najmočnejša v državi pa takih prednosti ni hotela in je zato uzakonila nov volilni sistem čistega proporcija. Druga najmočnejša stranka na Danskem so konservativci, ki pa z manjšimi meščanskimi stran-

kami v vseh povojnih letih niso mogli sestaviti niti močne opozicije proti homogeni socialistični vladi. Kominformovci v dosedanjem stortingu niso

Oskar Torp

Imeli nobenega mandata, za nove volitve pa so prijavili svoje kandidature v vseh volilnih okrajih.

Njihov volilni program je navadna kopija moskovskih parol ter zelo daleč od norveške stvarnosti. Na splošno govor o znižanju davkov ter o zvišanju vseh izdatkov in dajatev razen izdatkov za državno obrambo, ki naj bi bili po kominformovskem mnenju sploh črtani.

Voditelj norveških socialistov in predsednik socialistične vlade je Oskar Torp, ki je star 60 let in se je že kot mladenič vključil v delavsko gibanje. Kot kovinar in poznejše kot monter velikih elektrarn je delal najprej v strokovnih organizacijah, takoj po koncu prve svetovne vojne pa je bil že v osrednjem odboru politične delavske organizacije. V prvih povojnih letih se je večina norveških socialistov izjavila za tretjo internacionalo, ko pa so po letu 1924 začeli prihajati iz Moskve diktati, ki so bili nevarni neodvisnosti države in tudi interesom nor-

Kongres evropskega sveta
Haag, 1. oktobra. Kakor poroča zahodnonemška agencija, se bo 400 delegatov zahodnoevropskih držav od 8. do 10. oktobra udeležilo kongresa evropskega sveta, ki bo v Haagu, na tem kongresu bodo razpravljali vzajemnost glede tega, ker se ni bila dosežena politična enotnost Evrope. Na seznamu govornikov so med drugim v imenu Italije de Gasperi, v imenu Francije Schuman, v imenu Belgije Paul Henry Spaak, v imenu Zahodne Nemčije dr. Von Brentano in v imenu Nizozemske prof. Belle.

Odložena razprava o tržaškem vprašanju

RIM, 1. okt. (Tanjug). Seja italijanske vlade, na kateri bi bili morali razpravljati o tržaškem vprašanju, je odložena za nedoločen čas. Uradno so sporočili, da sta zbolela dva ministra. V političnih krogih pa sodijo, da so sejo odložili, ker čakajo na odgovor zahodnih sil na italijansko noto, ki zahteva plebiscit na Svobodnem tržaškem ozemlju. Za to govori tudi včerajšnji obisk italijanskega veleposlanika Tarcannija pri ameriškem veleposlanstvu, kjer je italijanski diplomat zahteval čimprejšnji odgovor zahodnih sil in pa da v tem odgovoru ne bi bilo novih predlogov za rešitev tržaškega vprašanja razen plebiscita, ki ga je predlagala Italija. Tuji opazovalci ocenjujejo

tudi ta dejstva kot dokaz, da je italijanska vlada v skrpih, ker ni dobila pričakovane opore v svoji zahtevi za plebiscit in v zadnjih brupnimi vojaškimi diplomatskimi, političnimi in propagandnimi koraki ni dosegla nobenega uspeha.

Izsiljevanje na vrhuncu

Po enem dnevu razpravljanja o italijanski zunanji politiki — ali bolje: o tržaškem vprašanju — je bilo zasedanje italijanskega parlamenta nenadoma prekinjeno in odloženo na nedoločen čas. Izgovoru o obolevosti dveh ministrov nihče ne verjame. Znano je, da so zunanje politično razpravo v italijanskem parlamentu že itak zavlačevali, ker so pričakovali, da bodo še pravčasno prejeli odgovor zahodnih sil na noto glede plebiscita na STO. Razprava v parlamentu se je začela, odgovora z Zahoda pa še ni in zato sta morala zboleli dva ministra.

Vsekakor pa je zanimivo, da razprava o zunanji politiki niso odložili takoj, temveč so počakali, da so se izvršili prvi govorniki, med katerimi je bil le eden pristnik vladne stranke. Govori teh bi morali prav tako kot intervencija veleposlanika Tarchianija v ameriškem znanjem ministrstvu vplivati na zahodne veleile, da bi čimprej odgovorile na italijansko noto in da bi bil ta odgovor tak, kot ga pričakuje Italija.

Po jasnem jugoslovanskem odgovoru na Pellov predlog o plebiscitu je italijanska vlada zaostriila svoje izsiljevanje na Zahodu. V boj pa ni poslala svojih pristavev, temveč pristave »opozicijskih« strank, da bi laže opravičila svoje imperialistične zahteve. Govori monarhista Cantalupa, socialnega demokrata Saragata in fašista Anfusa bodo vladi mnogo bolje služili za izvajanje pritiska in izsiljevanja pri zahodnih veleilah, kakor bi ji govorili vladnih pristavev, ker se bo tako lahko izgovarjala, da bi bil v nevarnosti obstoj vlade, če ne bi izpolnila zahtev opozicije z ozirom na šibko večino, ki jo ima vlada v parlamentu.

Monarhist Cantalupa, ki je po pisanju tržaškega krščanske-demokratskega »Giornale di Trieste« govoril kot dobro veleposlanik v pokoji, ki dobro obvlada snov in zna probleme postaviti v pravi okvir, je očital prejšnjim italijanskim vladam, da se za vstop Italije v Atlantski pakt niso »dovolj pogajali« in da niso bili »pogojno dovolj jasno postavljeni«. Dejal je, da mora biti pogoj za nadaljnje sodelovanje Italije v Atlantskem paktu »ne le priznanje, temveč tudi podpiranje italijanskih življenjskih zahtev«.

Socialni demokrat Saragata, ki je postal nekak glasnik italijanske zunanje politike — on je tudi prvi iznesel predlog o plebiscitu — je iznašel novo trditve, ki naj bi pripeljala Italijo v cono A. Dejal je, da predstavlja dejstvo, da Italija nima popolne uprave nad cono A, kršitev mirovne pogodbe. V svojem govoru je ponavljal sama najbolj izrednišča gesla in trditve. Zagovarjal je stališče bivšega rektorja tržaške univerze Cammarate, da suverenost Italije nad STO še ni prenehala, in trdil, da dela ZVU v Trstu vse, da bi cono A čim bolj izolirala od Italije. Po celi vrsti takih modrosti, ki si jih je izposodil pri reditstvih in fašistih, je postavil novo zahtevo, ki mu jo je prišepnil Pella, odnosno vodstvo krščanske demokratske stranke. Dejal je: »Zahtevo po plebiscitu mora spremljati istočasna zahteva, naj se vrne Italiji uprava cone A«.

Če povežemo Saragatovo zahtevo s komentariji, ki so se pojavili v italijanskem tisku po našem odgovoru na Pellov predlog o plebiscitu, je popolnoma jasno, kaj hoče italijanska vlada s tem doleti — izsiliti od zavaznikov enostransko rešitev tržaškega vprašanja na škodo Jugoslavije. Komentariji italijanskega tiska namreč poudarjajo, da jih po naši zavrnitvi njihovega predloga o plebiscitu nihče več ne more prigovarjati k pogajanjem z Jugoslavijo, »ker je Tito odklonil vse njihove predloge«, in ker se zato »Rim ne more pogajati z Beogradom, morajo zavazniki prenehati s svojim pasivnim čakanjem ter prevzeti nase odgovornost odločitve«.

Kakor v Italiji niso mogli od nas pričakovati drugačnega odgovora na svojo noto — saj so nameravali postaviti tak predlog, za katerega so že vnaprej vedeli, da se mi ne bomo strinjali z njim — tako tudi mi od sedanje italijanske vlade nismo mogli pričakovati drugega kot nadaljnje izsiljevanje. Toda tako, kakor je že glede plebiscita maršal Tito, še preden je Pella uradno iznesel svoj predlog — povedal, kakšno je naše stališče, tako je že tudi povedal, da bomo storili potrebne ukrepe, ki so na razpolago miroljubni državi, če se okupacijske sile v Trstu ne bi dovolj odločno uprle italijanski aneksiji cone A.

A. S.

DUNAJ, 1. oktobra (Tanjug): Sovjetski visoki komisar v Avstriji veleposlanik Iljčev je obvestil kancelarja Raaba o sklepu svoje vlade, da bo izročila avstrijskim oblastem 178 poslopih, med njimi tudi 140 stanovanjskih, ki so jih imeli do sedaj sovjetski okupacijski organi.

velikih sovjetskih obljub

pisala, da vzhodna cona ne plačuje več okupacijskih stroškov, leto dni pozneje pa je tudi uradno glasilo sovjetske cone »Tägliche Rundschau« priznalo, da pride na vsakega prebivalca sovjetske cone 73 mark za plačilo reparacij ZSSR in Poljski ter za dobavo sovjetski zasedbeni in nadzorni oblasti. Objavljeno je bilo tudi, da pride od vseh stroškov sedem desetina na reparacije, tri desetine pa na stroške za zasedbene oblasti. Ker število prebivalstva sovjetske cone Nemčije ni nobena tajnost, se da lahko izračunati, da znašajo ti stroški eno milijardo in 300 milijonov mark in da pride od tega samo na okupacijske stroške okoli 400 milijonov mark.

To pa še ni vse, kajti za vse dobave veljajo cene od leta 1938, čeprav se je v petnajstih letih vse že močno podražilo. Sele po volitvah, ko hvalospevi naklonjenosti in prijateljstvu sovjetske vlade pri volitvah v Zahodni Nemčiji niso učinkovali, se v glasilih sovjetske cone Nemčije pojavljajo nekateri odstavki iz zapisnika, ki so ga predstavnik vzhodnonemške vlade podpisal v Moskvi. Med drugim je bilo mimogrede objavljeno, da so dobave Vzhodne Nemčije ZSSR v zapisniku označene z vrednostjo 1.6 milijarde mark. To pa je po cenah iz leta 1938 in je zato prava današnja vrednost dobav že blizu 8 milijard mark. To že dovolj dokazuje, kako drago je treba plačevati naklonjenosti in darila Moskve.

—G.

Nikita S. Hruščev

Pri kremelskih obljubah za zunanji svet pa je posebno značilna obljuba, ki so jo dobili predstavniki vzhodnonemške vlade v Moskvi. Ko so se vrnil domov, so po svojih glasilih in na shodih razglajali, da je sovjetska cona Nemčije po veliki uvidenosti in naklonjenosti sovjetske vlade rešena plačevanja reparacij. S takimi objavami so hoteli vplivati na potek volitev v Zahodni Nemčiji, zdaj pa je zahodnonemška vlada natančno ugotovila, koliko so vredne koncesije in dobrote Kremlja. V obširnem poročilu, ki ga je izdalo ministrstvo za vsesensko vprašanja, je navedeno, kako sovjetska podružnica v Vzhodni Nemčiji že od leta 1949 prikriva z lažmi in brezmejnimi cinizmom velike dajatve Vzh. Nemčije ZSSR.

Ze mesca junija 1949 so nekatera glasila sovjetske cone

5 na 7 litrov na mesec. Podobno je tudi z vsemi drugimi obljubami zboljšanih življenjskih razmer ali celo velike blaginje.

Stvarnost impozantnih števil preskrbe jajc in mleka pa je naslednja: doslej je imel ruski prebivalec na mesec eno jajce, objubljenemu mu je dvoje jajc, potrošnja mleka pa se mu bo baje zvišala od dosedanjih

OKRAJNI LJUDSKI ODEOR

KOČEVJE

čestita vsem delovnim ljudem ob 10. obletnic Zbora odposlancev Slovenskega naroda.

Tomo Breclj:

ZBOR AKTIVISTOV na Pugledu

3. oktobra — dan pred proslavo desete obletnice kočevskega zbora odposlancev — bomo na Pugledu pri Kočevju praznovali tudi deseto obletnico zgodovinskega zbora aktivistov OF iz leta 1943.

Prav zaradi politične pomembnosti tega zbora aktivistov, ki je k nadaljnjemu uspešnemu razvoju narodno osvobodilne borbe redovno ogromno doprinesel, zasluži, da tudi to obletnico kar najbolj svečano praznujemo.

Sklicanje zbora aktivistov na Pugledu pred desetimi leti je narokovala potreba, da se glavne smernice Osvobodilne fronte slovenskega ljudstva, sprejete v znani izjavi osnovnih skupin, ki so tvorile Osvobodilno fronto pomlad 1943, prenesejo na ves politični aktiv in s pomočjo tega aktivna na vse slovensko ljudstvo.

V okolščinah in v času, ko se je ta zbor vršil, je bila ta naloga nedvomno velike važnosti za nadaljnji razvoj narodno osvobodilne borbe.

V znani izjavi OF je bila namreč s strani krščanskega socializma in sokolske skupine podana izjava, da se za sedaj in v bodočnosti odrekata lastnih političnih formacij. Osvobodilna fronta je bila dokončno definirana kot skupna vseljudska politična organizacija z enotnim političnim vodstvom, s Komunistično partijo in delavskim razredom Slovenije na čelu.

Ta izjava je bila velike politične važnosti prav zato, ker je bila podana v času, ko se je s strani nekaterih katoliških usmerjenj ljudi, ki so sodelovali v OF, začela pojavljati tendenca, naj bi organizacija Osvobodilne fronte imela koalicijski značaj, značaj zveze političnih strank, sicer z enotnim skupnim programom, katerega osnovni cilj naj bi bil osvoboditev slovenskega ljudstva od fašistične okupacije, znotraj te koalicije pa naj bi vendar vsaka politična skupina imela pravico gojiti in uveljavljati svojo lastno samostojnost.

»Vprašanje ali so bile take tendence zavedne ali nezavedne, je moralo ostati za politično vodstvo OF brezpomembno. Slo je za objektivno analizo in za posledice, ki bi negativno vplivale na našo politiko ljudske enotnosti.« (Marjan Breclj, Slov. zbornik 1945 str. 62).

Ne mislim se spuščati v podrobno razlagljanje in opisovanje nevarnosti, ki jo je ta tendenca pomenila ne samo za nadaljnji uspešni razvoj narodno osvobodilne borbe, temveč tudi za bodočnost slovenskega ljudstva sploh. Dotakniti se hočem samo glavnega osrednjega cilja, ki ga je ta tendenca zasledovala in ki je bil od vseh najnevarnejši: za celotno spremembo OF v koalicijsko politično stranko, ki je dejansko skrivala potuhnjeno prikriti razredni sovražnik, ki se je dobro zavedal, da se starih v ljudstvu osvobojenih meščanskih političnih strank v bodoče ne bo mogel več posluževati, da bi se ohranil na oblasti, pa je zato hotel izkoristiti OF kot množično osvobodilno gibanje, njeno popularnost in njene pridobitve najprej zato, da bi se politično obdržal pri življenju, nato pa postopno — izkoriščajoč vse možnosti event. tudi s pomočjo novih političnih imen, preostvo svojih garnitur poizkušati preslepiti ljudstvo, saj v tem varanju so, — kar pogledimo nekateri primeri na zapadu, — takozvani »katoliški politiki« v katoliškega kova pravi mojstri — osvajali nove pozicije s pomočjo katerih bi mogli zopet dobiti oblast v svoje roke. To je bil osnovni politični cilj sovražnikov slovenskega ljudstva in narodno osvobodilnega gibanja, ki pa so ga predvsem voditelji Komunistične partije Slovenije povsem jasno videli, se v naprej zavedali njegove nevarnosti in politične daljnosežnosti, z njimi vred pa tudi napredni voditelji ostalih skupin, ki so tvorile Osvobodilno fronto. Kakršnokoli popuščanje tej tendenci, bi lahko za nadaljnji uspešni razvoj narodno osvobodilne borbe, imelo naravnost usodne posledice. Težka in neenaka borba proti okupatorju je zahtevala nadaljnjo okrepitev enotnosti OF, ne pa njeno slabljenje. Zrahljanje OF kot enotne vseljudske politične organizacije, bi bila sledila kot neizbežna posledica oslabitev enotnosti slovenskih ljudskih množic v času, ko je bila ta enotnost osnovni pogoj za uspešno nadaljevanje narodno osvobodilne borbe, kratko malo ko je šlo za bti ali nebiti. Razredni sovražnik, ki bi mu bilo uspešno — čeprav v najbolj nedolžni obliki, da se vrine v OF, v njej ne bi bil neaktiven, nasprotno, takoj bi bil sel na delo v pravcu slabljenja enotnosti OF, na terenu pa bi skušal slabiti borbeno ljudsko zavest, ubijati moralno politično trdnost slovenskih ljudskih množic. Na legalizirani način znotraj OF bi razredni sovražnik hkrati imel možnost ubijati vero ljudstva v tem smislu, da se z zmagovo OF in narodno osvobodilno borbo stara, trpljenja polna preteklost našega delovnega človeka ne bo več vrnila. Spomnimo se, da je tudi tvojiti Titi med osvobodil-

no borbo in po njej večkrat uporabljal, da se je naše ljudstvo v času narodno osvobodilne borbe s takim poletom in odločnostjo borili tudi za to, ker je trdno verovalo, da se z zmagovo narodno osvobodilno borbo, stara čaršijska Jugoslavija ne bo več vrnila, da bo nastopila nova, pravičnejša družbena ureditev Jugoslavije, v kateri bo svobodni delovni človek sam odločal o svoji usodi in ne več maloštevilni buržoazni in kapitalistični vrhovi.

Rekli smo že, da je izvršni odbor Osvobodilne fronte leta 1943 sklical zborovanje aktivistov na Pugledu zato, da jih seznanijo o pomenu zgoraj omenjene izjave OF. Iz tega se vidi, kako se je vodstvo naše Partije in Osvobodilne fronte pravilno in do dna zavedalo važnosti političnega dela aktivistov v OF in je zato ta zbor organiziralo kljub velikim težavam in nevarnostim, ki so za organizacijo takega zbora obstojale v času narodno osvobodilne borbe.

Izkušnje naslednjih let so dokazale, da je bil namen tega zbora v celoti dosežen. Po tridnevni razgovorih in posvetovanjih so politični aktivisti odšli na svoje borbene položaje z jasno perspektivo, do dna prepričani o pravilnosti političnih smeri.

Jože Šeško - prvoborec na Kočevskem

Na jugovzhodnem robu Kočevja stoji Šeškovo dom, v katerem se danes razvija precej razgibano kulturno življenje tamkajšnjih delovnih ljudi. To je nekdanji Sokolski dom, ki zavzema v naši zgodovini častno mesto. V tem domu je pred 10 leti zasedal Zbor odposlancev slovenskega naroda. Ko je bila stavba po vojni obnovljena, so se prebivalci Kočevja hoteli vsaj nekoliko oddolžiti revolucionarnu Kočevske, svojemu rojaku Jožetu Šešku.

Kdo je bil Jože Šeško? Pred vojno je bil na Kočevskem, posebno pa v Kočevju zelo znan zaradi svojega naprednega delovanja. Že v srednji šoli je Jože vzbujal pozornost pri svojih sošolcih zaradi ostrih kritik, ki jih je izrekel zoper krivice in takratni družbi. Njegovo življenje je bilo podobno življenju tolikih slovenskih študentov. Živel je v pomanjkanju in se je do konca študija moral prebijati z instrukcijami. Že zgodaj je navezal stike z delavci, saj je gotovo on najlažje razumel njih težave.

Ko se je Jože vpisal na univerzo je kmalu prišel navstriti s policijo. Pri njem so se vrstile kar zaporedoma hišne preiskave, moral je hoditi na zasilništvo in izostal tudi ni zapor. V vseh delavskih organizacijah pa se je čutila Jožetova roka. Kadar so se preko noči pojavili po Kočevju ali okoliški komunistični letaki, je marsikdo pomislil na Jožeta. Tudi orožniki so bili prepričani, da je to akcija izvedel on, vendar mu dolgo časa niso mogli ničesar dokazati.

Ko je Jože Šeško končal leta 1931. študij na univerzi, je dolgo čakal na zaposlitev. Po več letih čakanja je le dobil službo na gimnaziji v Mariboru, a ta je trajala komaj 5 ali 6 mesecev. Lepega dne je bil aretirani in nato pred okroglim sodiščem v Novem mestu obsojen. Čez leto dni se je vrnil k svoji materi in se zopet preživljal z instrukcijami. Pa še tu so mu delali režimovci težave, kajti pritiskali so na starše, češ da bi on kot komunist lahko kvarno vplival na vzgojo dijakov. V tem času se je Jože posvetil intenzivnemu študiju marksizma. Poleg tega pa je imel najtesnejše zveze z naprednimi delavci. Zaradi svojega znanja, svoje srčne kulture in svojega demokratičnega mišljenja je uveljavil med prebivalstvom veliko avtoriteto. Posebno velik vpliv pa je imel med dijaki.

Tedanjim oblastnikom seveda to ni bilo po gladi. Preganjali so Jožeta, šikanirali pa tudi vse, ki so se z njim družili. Ko je leta 1940 režim Cvetkovič-Maček stopnjeval preganjanje komunistov, so aretirali tudi profesorja Jožeta in ga odgnali v koncentracijsko taborišče v Ivanjko.

Tik pred izbruhom vojne se je vrnil Jože Šeško domov v Kočevje. Ko so fašisti napadli Jugoslavijo se je takoj prostovoljno javil k vojakom. Doživel pa je razočaranje kakor vsi pošteti rodoljubi.

Kočevskim Nemcem se sicer niso docela uresničile njihove sanje, kajti namesto Hitlerja so prišli v Kočevje Italijani. Kljub temu se je moral Jože pred Kočevjarji skrivati. Hotelo se ne nad njim maščevati, ker je imel tudi med njimi nekaj prijateljev. Pred njimi je razkrinjal fašizem in jim dokazoval potrebo po skupni fronti proti fašizmu. To seveda voditeljem Kulturbunda ni šlo v račun.

Ceprav je živel Jože v ilegalni se je vendar stalno gibal po vsem kočevskem okraju. Kot sekretar okroglega komiteja

nič, sprejetih na tem posvetovanju. Prav to neomejeno zotrzanje prepričanje jim je pomagalo, da so te smernice z uspehom prenesli na slovenske ljudske množice, s tem pa tudi dali svoj nadvse pomemben prispevek za zmago narodno osvobodilne borbe.

Razrednemu sovražniku — po nujni železni logiki razredne borbe — s tem, da mu je izpodletel načrt, da se vrine v OF, jo znotraj oslabi in onesposobi za uspešno vodstvo narodno osvobodilnega gibanja, ni preostalo drugo sredstvo, kot da odkrito preide v tabor fašističnega okupatorja in izdajalcev slovenskega ljudstva.

Ničesar torej ne pretiravamo, če ugotavljamo, da je bil zbor aktivistov na Pugledu velikega pomena za uspešni nadaljnji razvoj narodno osvobodilnega gibanja.

Praznovanje desete obletnice zbora aktivistov na Pugledu pomeni priznanje velikemu delu, ki so ga izvršili politični aktivisti, ne samo v času narodno osvobodilne borbe, temveč tudi že prej v stari predaprilski Jugoslaviji. Člani Partije in aktivisti Osvobodilne fronte so politično pripravili njeno zmago, v tem je njihova največja zasluga.

KP in sekretar okroglega odbora OF se je v svojem letnem izveščanju terenskih in rajonskih odborov OF. Na konferencah je poudarjal, da je potrebna enotnost vseh Slovencev in kazal na perspektivo našega razvoja. V teh dneh se je točno videlo, kakšen vpliv je imel Šeško med množicami. Moč osvobodilne fronte je zelo naglo naraščala. Izkušnje, ki si jih je Jože pridobil v svojem ilegalnem delu, so sedaj tako zelo koristile osvobodilnemu gibanju.

Nekega aprilskega jutra pa je treščilo v nas: »Jožeta so ujeli Italijani. Malo je bilo na Kočevskem izdajalcev, a nekaj jih je bilo in to je zadostovalo. Le-ti so pokazali s prstom na njegovo skrivališče, Bunker, v katerem se je skrival, Italijani gotovo ne bi našli, če ne bi izdajaka Martinčičeva v Konci vasi pri Stari cerkvi privedla Italijane tretjič v klet. Na njeno pojasnilo so prebili zid in v njem ujeli Jožeta ter drugega člana okroglega odbora tov. Jošta. Kar se je potem zgodilo z obema, je težko opisati. Mučenje se je nadaljevalo še naslednje dni na vojaški komandi. Nek očividec je izjavil, da je videl Jožeta na nekem hodniku in da ga skoraj ni spoznal. Bil je ves črn in krvav in ni mogel govoriti. Ko so čez nekaj dni Jožeta odpeljali v Ljubljano, so ga morali nesti na postajo zavitega v rjuho. Gotovo so od njega hoteli izsiliti razne podatke, vendar kljub vsem mu-

šičarjem ni ničesar povedal. V jutru 11. maja 1942. so ga v gramozni jami ustrelili kot talca. Jože Šeško se je pred sovražnikom herojsko zadržal, tako da so o njegovem junaštvu govorili celo italijanski vojaki.

Njegove sodelavce je njegova smrt globoko pretresla. Toda fašisti svojega namena niso dosegli, ampak je bil učinek prav nasproten. Delavci, ki so že doslej dnevno odhajali v partizane, so agitacijo še bolj začeli in tako so nekatera podjetja morala kmalu ustaviti svoje obrate. Na rudniku, kjer je bilo še pozimi blizu 1000 delavcev in so delali s tremi izmenami, se je v nekaj pomladanskih tednih položaj temeljito spremenil. Delo je skoraj popolnoma počivalo.

Kot da bi hoteli maščevati Jožetovo smrt in smrt številnih talcev, so naše partizanske enote prav takrat v silnem poletu gonile italijanske enote od Kolpe tja do Kočevja. Osvobojeno ozemlje se je razširilo daleč na okrog, tako da je bila posadka v Kočevju prav čisto obkoljena.

Po številnih bojih in preizkušnjah je naša vojska leta 1945. dokončno očistila našo domovino vseh sovražnikov in izdajalcev. Svoboda Šeško Jože ni dočakal, zanjo pa je prišel največ kar je mogel, svoje življenje. Vsi, ki so ga poznali osebno ali ga poznajo po njegovem delu, se ga bodo vedno spominjali.

»Kako je s partizani?« so vprašali tuji novinarji na manevrih maršala Tita. »Partizani, to je dobra stvar. Partizanska armada je važna tudi v modernem vojskovanju. Zato imamo tudi mi dve armadi: regularno in partizansko. V obeh armadah pa je vključeno vse naše ljudstvo. Tudi na manevrih so se izkazali partizani. Ste slišali kako so napadli Križevce?«

Po dolgem iskanju sem imel srečo — dobil sem zvezo s partizanskim odredom, ki je deloval v zaledju »modrih« po nalogu komande »rdetiha«. Le malokomu se je na manevrih to posrečilo. Saj partizanski odred je bil povsod in tudi nikjer ga nisi našel. Zvezo sem ujel po kmetih. Staremu brkatemu Podravcu v hribih nad Križevci sem zaupal svojo željo: s partizani bi se rad srečal. »Ne vem zanje, mi je odgovoril kmet, a v njegovih očeh sem zasledil skrivnostni pogled, s katerim me je prevrnil ter preizkušal: »Je naš?« Nisem se mu zdel sumljiv, saj tako mi je pozneje dejal, ko mi je zaupal javko. Tako sem prišel do partizanov. S pomočnikom komandirja partizanskega odreda, sekretarjem okrajnega komiteja iz Križevcev in rezervnim kapetanom Zvonkom Petrovičem sem se dogovoril za kraj, kjer se ponoči najdemo, ko gredo na veliko akcijo.

Noč nad pokrajino, fronta se je umaknila že daleč naprej. Dolge kolone »modrih« vojske se pomikajo proti fronti. Težki tanki orjejo blatno poljsko cesto. Umikam se jim, prehitvam kolone vojakov s čeladami. Nekajkrat mi udari na uho oster stoji, raketa zasveti v noč. Zagledam puške čev: »Kdo ste? Dovolilnice!« Le ta me reži ujetništva. Nevtrolec sem in sedaj hitim, da srečam na dogovorjenem križišču partizane. A to je tajna, za katero vem samo jaz in partizani. Gorje, če bi jo zvedeli »modrih«. Akcija bi propadla. Na križišču

Politični aktivisti so v glavnem pripravili in organizirali ljudsko vstajo, skupaj s partizani, ki so prihajali na teren, pojasnjevali ljudstvu pomen narodno osvobodilne borbe, njihovo delo je bilo važen sestavni del oborožene borbe proti okupatorju. Prebijali so se skozi zastražena ozemlja in mimo sovražnikovih zased do ljudi, na sestanke in konference OF. Kako težko in nevarno je bilo njihovo delo, dokazuje veliko število padlih aktivistov, ki so dali svoja življenja za svobodo in boljšo prihodnost naše, ga delovnega človeka. Svečana proslava desete obletnice zbora aktivistov OF na Pugledu pomeni hkrati ponovno priznanje tistim tako mnogostevilnim aktivistom OF, ki v njej niso imeli političnih funkcij, ki pa so z vztrajnim političnim delom od človeka do človeka, s tiskanjem in širjenjem časopisov in literature OF, z vestnim in poštovanjem izvrševanjem najrazličnejših nalog tehničnega značaja, tako mnogo pripomogli k zmagi narodno osvobodilne borbe.

Tovariši in tovarišice — aktivisti OF — v soboto, dne 3. oktobra na veselo svidenje na Pugledu!

kam ni ničesar povedal. V jutru 11. maja 1942. so ga v gramozni jami ustrelili kot talca. Jože Šeško se je pred sovražnikom herojsko zadržal, tako da so o njegovem junaštvu govorili celo italijanski vojaki.

Njegove sodelavce je njegova smrt globoko pretresla. Toda fašisti svojega namena niso dosegli, ampak je bil učinek prav nasproten. Delavci, ki so že doslej dnevno odhajali v partizane, so agitacijo še bolj začeli in tako so nekatera podjetja morala kmalu ustaviti svoje obrate. Na rudniku, kjer je bilo še pozimi blizu 1000 delavcev in so delali s tremi izmenami, se je v nekaj pomladanskih tednih položaj temeljito spremenil. Delo je skoraj popolnoma počivalo.

Kot da bi hoteli maščevati Jožetovo smrt in smrt številnih talcev, so naše partizanske enote prav takrat v silnem poletu gonile italijanske enote od Kolpe tja do Kočevja. Osvobojeno ozemlje se je razširilo daleč na okrog, tako da je bila posadka v Kočevju prav čisto obkoljena.

Po številnih bojih in preizkušnjah je naša vojska leta 1945. dokončno očistila našo domovino vseh sovražnikov in izdajalcev. Svoboda Šeško Jože ni dočakal, zanjo pa je prišel največ kar je mogel, svoje življenje. Vsi, ki so ga poznali osebno ali ga poznajo po njegovem delu, se ga bodo vedno spominjali.

K. (Jugopres)

Z VELIKIH JESENSKIH MANEVROV JLA

Partizanska noč

zaukam po sokolje. Izza grmovja se dvigne nekaj postav. Partizani. Priključim se prita-jeni koloni. Tiho se premikamo v zaščiti gostega grmovja čez travnike in po njivah, na katerih dozoreva koruza. V bližini je cesta in na njej sovražna kolona. Tiho...

Hiter je korak partizanov. Mudi se jim. Sprejaj gredo v vrsti trije mitraljezi s stroj-

in njihova preskrba je to, kar zaplenijo »sovražnik«. In tako so ostali gardisti brez jeepe. Pred nami udari v bližnjem zvniku polnoč. Pri mestu smo. Nobene luči ni videti. Previdno se plazimo naprej. Iz rovov okrog mesta gledajo čev partizanov in pušk. »Križevce ne bo mogoče zavzeti. Preveč je »modrih«. Toda lahko jih napademo in v bitki uničimo ne-

druga skupina partizanov. Avto je uničen. »Primi jih! Zive ujemi!« odmevajo kliči v noč. In dvajset vojakov z oficirjem vred je ujetih. Noč pretresejo še silne eksplozije. Partizani — minerji so »pognali« v zrake kolodvor, telefonsko centralo in dva mostova.

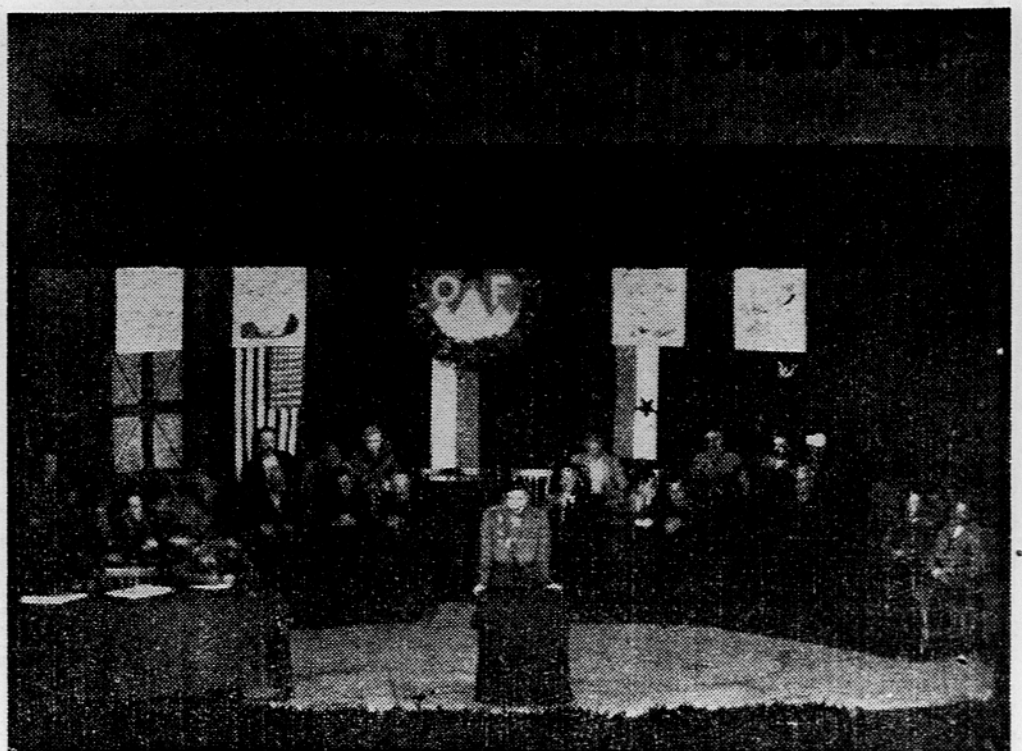
Mesto se je prebudilo. Ljudje zaspani prihajajo na okna: »Kaj je?«

»Partizani so napadli! Gre po Križevcih. Ljudem se srca širijo od zadovoljstva, kot pred leti, ko so s srčnim veseljem in zadovoljstvom spremljali junaške podvige partizanov s Kalnika.

Na vzhodu se že svita, ko se vracamo. Partizani so veseli, uspešna noč je za njimi — prava partizanska noč.

ZASKRBLJENOST REZERVISTA

»Halo Tisa... Tisa = Tisa... Tu Sava, tu Sava! Sprejmi!« Tako je skoraj pol ure kričal v slušalko malega radijskega od-

Delovno predsedstvo Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju leta 1943

Film o pomenu dobre embalaže na ljubljanski razstavi

V okviru prireditve v času I. jugoslovanske razstave embalaže v domu »Partizan« na Taboru v Ljubljani je bilo v torek v Trgovinski zbornici Slovenije posvetovanje o embalažni problematiki. embalažo, in tistih, ki jo uporabljajo, dalje zastopniki železnice in poštne direkcije ter šol, zlasti ekonomskih srednjih šol in ekonomskih fakultete. Za uvod so predvajali ameriški barvni film, ki prikazuje na primerih iz vsakdanjega življenja prednosti smotne embalaže in velike prihranke, ki jih taka embalaža daje družbi.

Sledili sta dve predavanji, in sicer predavanje in. Emilije Letonje o higijenskih problemih embalaže in in. Alberta Nučiča o problemih sodobne embalaže. Oba strokovno izčrpno obdelana referata so poslušali udeleženci z velikim zanimanjem, nakar je sledila krajša koristna diskusija.

V sredo je predaval Izidor Fuks z Reke o prekomorskem transportu

1. jugoslovanska razstava embalaže v Ljubljani vzbuja veliko

Visoka bilanca zagrebškega velesejma

Najpomembnejši kupci jugoslovanskega blaga na letošnjem zagrebškem velesejmu so bile gospodarske delegacije ali posamezni poslovni ljudje iz držav Bliznjega in Srednjega vzhoda ter iz Turčije Indije in Burme. Posebno so se zanimali za tekstilne proizvode, gradbeni material, elektrotehniške proizvode in proizvode težke industrije. Izjavili so, da ti proizvodi ustrezajo kakovosti in ceni njihovega tržišča.

Računajo, da so na letošnjem velesejmu zaključili precej dogovorov, katerih skupna vrednost znaša okoli 50 milijard dinarjev. Velesejem je obiskalo po uradnih cenitvah okoli 350.000 ljudi.

(Jugopres)

zanimanja že od nedelje. Poleg obiskovalcev iz vrst ljudi, ki se zanimajo za ta prašanja kot »amaterji«, so razstavo doslej obiskale razne ljubljanske šole, kolektiv Transjuga z Reke in člani raznih ljubljanskih delovnih kolektivov. Posebej pa je treba med dosedanjimi obiskovalci razstave omeniti podpredsednika IS LRS Ivana Mačka, ki se je podrobno zanimal za vse razstavljeno blago in za razvojne možnosti embalažnih strok, direktorja celovškega sejma iz Avstrije in zastopnike Zahodne Nemčije, Libanona, Tripolisa in Abesinije.

Zadružni dan v Naklem

Kmetijska zadruga v Naklem na Gorenjskem bo priredila 3. in 4. oktobra letos zadružni dan. Ob tej priložnosti bodo proslavljali tamkajšnji kmetje tudi 50-letnico zadružništva. Prireditve se bodo pričele že v soboto zjutraj, ko bodo otvorili razstavo žrvice, sadja, kmetijskih pridelkov, strojev in čebelarških proizvodov. Popoldne istega dne bo razen tega še prvo zborovanje živinorejcev pingavškega rajona, nakar bo sledila igra »Divji lovec«.

Naslednjega dne, v nedeljo dopoldne, bo tekma traktoristov kranjskega okraja, popoldne pa dirka kmečkih konj, otvoritev zadružnega doma, razdelitev nagrad, pester kulturni program in kmečka zabava.

ČE SI SE PRESELIL iz eno volilne enote v drugo ali iz enega kraja v drugi, poskrbi pravočasno, da boš v kraju sedanjega bivališča vpisan v volilni imenik.

Po poročilih iz Trgovinske zbornice LRS so najavljeni obiski vseh srednje-ekonomskih šol iz Slovenije in mnogih vajejskih šol. Od srede dalje predvajajo na razstavi dnevno (dop. od 10. do 11. ure in pop. od 18. do 19. ure) zgoraj omenjeni ameriški barvni film, razen tega pa še drug film o kartonaži in papirju kot pomembnih surovinah za izdelavo embalaže. Zlasti barvni film bo nedvomno vzbudil posebno zanimanje pri naših gospodinjah, saj se bodo lahko prepričale, kako olajšano je delo njihovih tovarišic v Ameriki. Med drugim je posebno zanimiv del, ki prikazuje ameriško gospodinjico pri nakupu vsakdanjih živil v veliki trgovini na tekoči trak, kjer ima v ustreznih zavetih na razpolago vse, od petriščjčka, česna in čebule, do mleka, mesa, masti in drugih živil vsakdanje potrošnje.

SENIORKE SENOVIČE, POTOVANJA

O FANTU, KI JE PO SUHEM JADRAL

Najlepše in najcenejše presenečenje za vašo hčerko ali sinka bo gotovo pravljica »O fantu, ki je po suhem jadral«, ki je pravkar izšla. Cena lepo ilustrirani knjžici je 65 din. Dobite jo v vseh knjigarnah in tudi v vseh poslovalnicah Slovenskega poročevalca in Ljubljanskega dnevnika. Pohitite!

dajnika vojak rezervist Jože, doma iz okolice Maribora. »Halo, Tisa...« Nervozno je vrtel gumb na aparatu in znova diktiral: »Tisa, halo tu Sava.« Zaman. Odgovora ni bilo. Kaj se je zgodilo? Je zaskrbljen zrl Jože v svetel aparat. Njegovi tovariši so spali. Bil je dežurni. Lahko bi poklical Djura. A ta bi mu spet posmehljivo zabrusil: rezervista, opet ne znaš! Ne!

Jože je pogledal baterijo in akumulatorje. Vse je našel v najlepšem redu. Nato je odprl pokrov radijske postaje. Zazrl se je v stotine žic, previdno odvil nekaj vijakov in ponovno pregledal vse zveze. Nič, vse je na svojem mestu. Pot mu je že tekel z obraza, od truda in jeze. Jože je krepko po štajersko zaklel in znova pregledal akumulator. Nato je odkorakal v sosednji šotor in se v nekaj minutah vrnil s težkim torom — prinesel je nov akumulator. Vključil ga je in si nataknil slušalke ter začel znova enakomerno narekovati: »Halo, halo, Tisa, tu Sava, Tisa, Tisa! Sprejem, sprejem! Za vraga! Odgovora ni dobil. Šlial je le neke številke in neznane znake v aparatu. »A kje se je zgubila Tisa? Kaj ni v redu?« si je belil Jože potno glavo. Ponovno je pregledal aparat, pretilpal žice. Bil je že obupan. Takrat pa mu je kot blisk prešinilo močgane. Udaril se je po čelu: »Te...« in jo odkuril v sosednji šotor. Vključil je veliko radijsko postajo, zavrtel gumb: »Halo Tisa, tu Sava!« Zasvetila se je rdeča lučka in Jože je zaslišal skoraj slusalko: »Tu Tisa!« Od veselja bi bil skoraj ponorel. Hitro je oddal brzojavko, nato pa se je vsedel na lesen zaboj in se dolgo smejal samemu sebi. Enota, ki jo je klical, je napravila ponoči čez 50 km marša in se tako umaknila iz področja, ki ga je lahko dosegla mala radijska postaja. S to veliko jo je zlahko našel. Da se ni tega prejšnjega ni! Koliko truda in znoja za zmagavo! Toda dobil je tudi novo, dobro izkušnjo! Boris Kuhar

Pehota naskakuje

ZADNJE VESTI

Sovražno dejanje proti Slovincem v Trstu

Skupina slovenskih učiteljev protestirala in zahtevala umik odločbe ZVU o zapori osmih razredov slovenskih šol

Trst, 1. okt. V Slovensko-hrvatski prosvetni zvezi so po trdili dopisniku Tanjuga, da je oddelek za prosveto ZVU sklenil ukiniti na področju tržaške občine 8 razredov slovenskih osnovnih šol in odpustiti odgovarjajoče število slovenskih učiteljev. Z dnešnim začetkom novega šolskega leta je bilo zapazeno, da je v šole, v katerih se odpirajo novi razredi, prišlo manjše število učiteljev kot jih je bilo prej. V slovensko-hrvatski prosvetni zvezi izjavljajo, da predstavlja ta odločba ZVU surovno in sovražno dejanje diskriminacije proti tržaškim Slovincem in njihovi pravici šolanja v svojem materinem jeziku. Odločba o zapori slovenskih razredov prihaja neposredno po odbijanju zahtev slovenskih staršev, naj bi odprli dva slovenska otroška vrtca. Oba najnovejša protislovenska akta opozarjata na dejstvo, da se je v cona A STO začela nova akcija proti Slovincem.

Kot se je zvedelo, je vložila danes skupina slovenskih učiteljev pri tržaških prosvetnih oblasteh odločen protest in zahtevo, naj se odločba o zapori osmih razredov slovenskih šol takoj umakne.

Kominformisti in krščanski demokrati enotni v protijugoslovanski gonji

Eno samo vprašanje izpraznilo italijanski parlament

Rim, 1. okt. (Tanjug). Trst je bil ponovno osrednje vprašanje zunanje-politične debate v italijanski skupščini, ki je popoldne nadaljevala delo. Med drugimi sta govorila tudi zna-

ni predstavnik demokratične stranke Bettiol in sekretar kominformističnih socialistov Nenni. Različnost političnih skupin, ki jih zastopata oba imenovana poslanca, jih danes ni motila, da se ne bi zedinila na irendentizmu tržaške teme.

Oba govornika sta se strinjala, da je treba izvesti plebiscit kot sredstvo za realizacijo tripartitne deklaracije. Prav tako sta oba govorila tudi o sosednji italijanski zemlji. Kominformist Nenni je poleg postavljanja zahteve za celotni STO govoril celo o italijanski Istri. Poleg tega sta oba obtoževala zapadne države, da zapostavljajo italijanske interese. Bettiol pa je to dopolnil še s trditvijo o takozvani »sovjetski podpori Jugoslaviji. Bettiol je ob zaključku svojega »govora« priporočil vladi, naj zahteva od zapadnih zaveznikov izvedbo plebiscita za vsako ceno, medtem ko je Nenni zahteval, da to poverijo Varnostnemu svetu.

Iredentistično enotnost parlamentarnih skupin je danes skali samo poslanec avstrijske nacionalne manjšine iz Južne Tirolske Obner, ki je vprašal vlado, zakaj »demokratsko načelo« plebiscita ne izvede tudi na Južnem Tirolskem, kjer je prebivalstvo že večkrat izrazilo tako željo? Med govorom tega poslanca avstrijske narodne manjšine so skoraj vsi poslanci zapustili skupščinsko dvorano.

Grška javnost pozdravlja ustanovitev se-retariata treh balkanskih držav

Posebej omenja jo ustanovitev vojaške komisije

Atene, 1. okt. (Tanjug). Vsi atenski listi objavljajo iz Beograda poročila o ustanovitvi stalnega sekretariata balkanskega pakta. Posebej poudarjajo, da je zelo pomembno formiranje vojaške komisije tega sekretariata. »Message d'Athene« piše, da nudi ustanovitev tega sekretariata nov dokaz sodelovanja med tremi balkanskimi državami.

Istemu vprašanju posveča uvodni članek »Vima«, ki pravi, da bodo tri balkanske države dobile organ na koordinacijo dejavnosti treh držav in za skupno obveščanje. Formiranje komisije za vojaško vprašanje predstavlja močan korak k popolni realizaciji ciljev balkanskega sporazuma.

Vladin »Akropolis« piše, da je treba dejstvo, da bo stalni sekretariat imel tudi vojaško komisijo, smatrati kot zanesljiv dokaz uspešnega sodelovanja med tremi balkanskimi državami. »Trojni sporazum« postaja vse bolj organ miru in obrambe velike važnosti. Nikakršni diverzionistični akti ne more omajati odločnosti treh držav, da si v popolnem sodelovanju gradijo svojo bodočnost, ki jim bo zagotovila neodvisnost ter ožvoda mir na Balkanu in v Vzhodnem Sredozemlju. Zaključuje list.

Stavka pristaniških delavcev v ZDA

New York, 1. okt. (AFP). Kot se je zvedelo, pripravila ameriška vlada potrebne dokumente za uporabo Taft-Hartle-vevega zakona proti sindikatu pristaniških delavcev, ki je organizirala stavko v vseh pristaniških ameriške vzhodne obale. Gre za uporabo posebnih določil tega zakona, po katerih se vsaka stavka, če se jo smatra nevarno za državo, lahko odloži za dva dni, da bi se v tem času poskusilo doseči sporazum z delodajalci. Vendar je stavka, ki se je začela nočjo onolnosti onemogočila promet v vseh pristaniških »črak solidarnosti« pristaniških delavcev je odločilo redno delo tudi vse osebe vladavcev.

Nemški ujetniki se vračajo iz Sovjetske zveze

Berlin, 1. okt. V Fürstenwalde v vzhodni cona Nemčije se prične delo četiri transporti nemških vojni ujetnikov iz Sovjetske zveze. V tem transportu je 1088 bivših nemških vojakov.

Za dopolnilne volitve v Perziji

Teheran, 1. oktobra. V transkripciji Medžlisu je bil danes sestaneč poslanecev bivše onozice, ki niso podali ostavke. Predsednik vlade je pozval poslance, naj se izjavi o izvedbi dopolnilnih volitev. Dve poslanece je glasovalo za razpis volitev sedem dni po njih je vzdržalo glasovanje. Predsednik vlade Zahedi bo v soboto predlaga predložiti »Majlis« svojo »ekspozicijo« o razpisu zlasti pa o finančnem položaju države.

TURNIR V OPATJI

Opatija, 1. oktobra. V XIV. kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Opatiji so bili doseženi naslednji rezultati: Pirc: Metanović remi; Bartok: Milčević zmaga; Rabar remi; Del Vidmar: Benini 0:1; Gornik: Nikolić 1:0; Udovčić: Dolombrak remi; Prkić zmaga; Partije Poroca: Wade v enaki polovici; Vidmar ml.: Fuderer zmaga; Kupper v nekoliko boljši poziciji; Del Vidmar: Prkić zmaga; Partije Kupper: Del Vidmar v Golombek: Danner sta se končali remi.

Stanje po XIV. kolu: Matanović 1, Fuderer 9 in pol (1) Rabar 8, Udovčić 7 in pol (1) Vidmar ml. 6 in pol (1) Milčević 5 in pol (1) Benini 5 in pol, Poroca 5 (2), Del Vidmar 4 in pol, Wade 4 in pol, Kupper 4 in pol.

Na turnirju šahisti so rezultati XIV. kola naslednji: Kazakova: Benini 0:1; Bussers: Velimirović 1:0; Nedeljković: Timet 1:0; Fuderer: Rozant 1:0; Kudrinc: Pudar 1:0; Timofejeva: Barčić remi.

Rezultati pred prekinjenimi partijami: Kudrinc: Lazarjević 0:1; Timet: Delak remi; Hemskeer: Timofejeva 1:0. V današnjem kolu so bile prekinjene partije: Lazarjević: Nagy v nekoliko boljši poziciji; za Lazarjevičev Delak: Hemskeer v nekoliko boljši poziciji; za Hemskeerovo in Vuković: Karfić v dobri poziciji; za Karfičev.

Stanje po XIV. kolu: Nedeljković 12 in pol, Benini 12 Bussers 9 in pol, Lazarjević 9 (1), Vuković 8 (1), Nagy 7 in pol, Velimirović 6, Udovčić 5 in pol (1), Timet, Kudrinc 6, Karfić 5 in pol (1), Vuković 5 (1), Kupper 4 in pol, Timofejeva 5, Hausner 4 in pol, Pudar pol točke.

Na tako imenovanem odločitvenem turnirju vodi po XI. kolu Karfić z 10 in pol točkami. Sledijo: Baer 7 in pol, Kocić 7, Seer 7, Kijević 6, Jovšić 6 in pol, Delak 6 in pol, osnovne pozicije za naslov mojstrskega kandidata.

Nasilje nad sindikalnimi voditelji v Španiji

Pariz, 1. okt. (Tanjug). Po obvestilih iz Španije pripravlja Francova vlada na tihem sodno obravnavo proti skupini 11 sindikalnih voditeljev, ki so zaradi sindikalnega dela obtoženi najhujšega sabotažnega zločina. Organizacijo obravnave in obtožnico so zaupali enemu izmed najbolj krvočnih frankističnih oficirjev vojaškega sodišča polkovniku Eimariju, ki zahteva smrtno kazen za tri obtožnice, za vse ostale pa ječeno od 20 do 30 let. Med obtožnicami so sekretar pokrajinskega odbora nacionalne konfederacije dela Cipri Anu Gonzales, Emilio Quinones, ki so ga v zaporu neumnostno pretepli, in Sebastian Calvo, ki je bil za udeležbo pri gibanju odpora odlikovan z ameriškim, francoskim in britanskimi odlikovanji. Odkar so ga prišli, so njega in njegovo družino nečloveško mučili.

Pogodba DA - Južna Koreja

Napad na državo - podpisnice bi pomenil ogrožanje varnosti druge države

Washington, 1. okt. (UP). Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles in južnokorejski zunanji minister Pjun sta danes podpisala pogodbo o vzajemni obrambi. Po določilih pogodbe, ki je v osnovi isto kot pakt med Japonsko in ZDA, bodo vsak napad na eno podpisnic pogodbe v oblasti Pacifika smatrali kot ogrožanje varnosti druge države in bodo v tem smislu podvezli vse mere za odpor proti skupni nevarnosti.

Na drugi strani daje pogodba ZDA pravico razporediti svoje suhozemske, zračne in pomorske sile na vsem ozemlju Južne Koreje in okoli tega ozemlja.

Po podpisu pogodbe je Dulles izjavil, da je ta pogodba v skladu s cilji in principi Ustanovne listine OZN in da potrjuje stališče, da je varnost ene države odvisna od varnosti drugih. Končno je ameriški zunanji minister izrazil mnenje,

da bi bilo napačno misliti, da bo ta pogodba ovirala za zadovoljivo rešitev korejskega problema. V tej zvezi je omenil, da njegova vlada upa, da se bo vršila politična konferenca o Koreji in da bodo na njej našli mirno rešitev korejskega problema.

Nov minister v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 1. okt. Vzhodnonemška vlada je danes uradno objavila, da je bil imenovan za novega zunanjega ministra dosednji podpredsednik vlade in minister za obnovo dr. Lothar Boltz, predsednik nacionalne demokratske stranke.

Prva podmornica na atomski pogon

Washington, 1. okt. (AFP). Dela na izgradnji »Nautilusa«, prve podmornice na atomski pogon, ki bo v službi ameriške mornarice, bodo končali začetkom prihodnjega leta. »Nautilus« bodo spustili v morje 21. januarja.

Sestanek Stevenson-Eisenhower

Washington, 1. okt. (Reuter). Šef demokratske stranke Stevenson je danes obiskal predsednika ZDA Eisenhowera, kateremu je poročal o svojem šestmesečnem potovanju po svetu. Po tej konferenci, kateri je prisostvoval tudi minister za zunanje zadeve Dulles, je Stevenson izjavil, da predsednik Eisenhower proučuje predlog o vzajemnem nenapadanju s Sovjetsko zvezo. Stevenson je dodal, da je ob tej priliki predložil Eisenhoweru predlog, katerega je pred mesecem dni

razložil v Chicago, da se ponudijo vzajemna jamstva proti agresiji v Zahodni Evropi. Na vprašanje novinarjev, katero je Eisenhower sprejel omenjeni predlog, je Stevenson odgovoril, da ameriška vlada pahljivo proučuje njegov predlog. Kakor tudi druge načine in sredstva za zmanjšanje napetosti v Evropi. Po Stevensonovem mnenju bi tak sporazum lahko sklenili med ZSSR, Poljsko in drugimi državami centralne in vzhodne Evrope ter državami članicami Atlantskega pakta.

Acheson za obranitev koalicije

New York, 1. okt. Govoreč o ameriški zunanji politiki v zadnjih šestih letih, je bivši ameriški zunanji minister Dean Acheson izjavil, da je bila glavna naloga ameriške zunanje politike v tej dobi ustanovitev koalicije, ki bi se uprla Vzhodu. V tem razdobju je bilo storišene zares mnogo, je poudaril Acheson. Z raznih strani zahtevajo zdaj poslušanja, ki so postala možna in zaželena in ki bi morda dovedla do začelene uspeha. Tudi to je eden izmed uspehov, ki smo si ga želeli. V svojem govoru se je nato Acheson še posebej zavzel za obranitev koalicije. Vrednotenje in krepitev koalicije mora biti temelj ameriške zunanje politike. Na tem

je treba vztrajati tembolj, ker se približujejo pogajanja, ki se bodo averietno vodila v prihodnjih mesecih, ali morda v prihodnjih letih. Nasprotnik si na vse načine prizadeva, da bi nas ločil od naših zaveznikov. Podarjajoč, da ima Amerika vedno vlogo v tej koaliciji, je Acheson poudaril, da morajo ZDA voditi politiko in lokalni interesi se morajo podrediti zahtevam solojne blaginje. Na kraju se je Acheson zavzemal za krepitve volaških sil te koalicije za ustvaritev močnega gospodarskega sistema. V tej zvezi se je izjavil proti visokim ameriškim carinam.

V NEKAJ VRSTAH

Rim, 1. okt. (AFP). Italijanske sindikalne organizacije so sklenile odločiti generalno stavko po mednarodnih delavcih, ki je bila napovedana za 5. oktobar. Minister dela je napovedal obilno sindikalno stavko ob predložitvi parlamentu zakonski predlog, s katerim se bo povišala družinska določila, deli kategoriji delavcev, kar je bila tudi glavna zahteva sindikata. Istokobno je bila odločena sindikalna stavka osebja plinskih central, ki je bila napovedana za jutri, ker je bil danes dosežen sporazum z delodajalci.

Bona, 1. okt. Devetega oktobra se bo sestel Bundestag, da izvoli zveznega kancelarja. Jutri bo sestanek zastopnikov političnih strank, da se dogovorijo za dnevni red.

Berlin, 1. oktobra. Truplo pokojnega berlanskega župana Reutera so danes položili na mrtvaški ogor v Mestni hiši. Svečan pogreb bo v soboto. Udeležil se ga bo tudi zastopnik zahodnonemške zveze republike Heuss.

„SLAVOLOK ZMAGE“

Morozov je natočil dva kozarca. »Tukajle sedi in pij«, je rekel. »Tam pa leži tvoj žrtve in se ji bled«. Tudi v tem je nekaj nečloveškega. Vsaj želedec bi te moral boleti zaradi tega. »Točno«, je odgovoril Ravic. »V tem tiči beda sveta, Boris, da nikdar ne čutimo, kar zagrešimo. Pa zakaj bi ravno pri zdravnikih rad začel s svojo reformo? Politiki in generali bi bili zato boljši. Potem bi imeli svetovni mir.«

Morozov se je naslonil na stol in ogledoval Ravica. »Človek ne bi smel nikoli osebno poznati zdravnikov«, je trdil. »To okrni zaupanje. Jaz sem se upijal s teboj — kako se morem dati operirati od tebe? Lahko bi vedel, da si boljši operater od nekoga, ki ga ne poznam — kljub temu bi vzel drugega. Zaupanje v neznanu — globoka človeška lastnost, dečko stari! Zdravniki bi morali biti zaprti v bolnišnicah in bi jih nikdar ne smeli spustiti v vsakdanje življenje. Vaši predniki, coprnice in čudežni padarji, so vedeli to. Če bom kdaj operiran, bom verjel v nadčlovečnost.«

»Jaz te tudi ne bi operiral, Boris.«
»Zakaj ne?«
»Noben zdravnik ne operira rad svojega brata.«
»Jaz ti tako ne bom naredil tega veselja. Mene bo zadela srčna kap v spanju. Pošteno si prizadevam za to.« Morozov je kakor kak vesel otrok meril Ravica. Nato je vstal. »Zdaj moram na pot. Odpiraj vrata v kulturnem centru Montmartra. Počemu človek pravzaprav živi?«

»Da premišljuje o tem. Sicer še kakšna vprašanja?«
»Da. Zakaj potem, ko je storil to in postal pameten, ravno tedaj umre?«
»Veliko ljudi umre tudi, ne da bi postali pametnejši.«
»Ne izmikaj se. In ne prihajaj mi s preseljevanjem duš.«
»Poprej te bom vprašal nekaj drugega. Levi moré antilope; pajki muhe; lisice kure — katera je edina rasa na svetu, ki se venomer bojuje sama s seboj, se naskakuje in ubija?«

»To so vprašanja za otroke. Krona stvarstva seveda. Človek, ki si je izmislil besede ljubezen, dobrotu in usmiljenje.«
»Dobro. Katero je edino bitje v naravi, ki lahko napravi samomor in ga napravi?«
»Spet človek — ki je izumil večnost, boga in vstajenje od mrtvih.«

»Izvrstno«, je rekel Ravic. »Zdaj vidiš, iz kako mnogo protislovij sestojimo. In ti hočeš vedeti, zakaj umremo?«
Morozov je presenečeno dvignil pogled. Nato je napravil velik požirek. »Ti sofist, je povedal. »Ti duša podhuljena.«
Ravic ga je pogledal. Joan, je nekaj pomislilo v njem. Če bi zdaj vstopila skozi tista zamazana steklena vrata tamle! Napaka je bila v tem, Boris, je rekel, »da smo začeli misliti. Če bi bili ostali pri blaženosti parjenja in zretja, se vse to ne bi pripetilo. Nekdo nekje eksperimentira z nami — a kaže, da še ni našel rešitve. Ne bova se pritoževala. Tudi požrskusne živalice morajo imeti svoj poklicni ponos.«

»Pravijo klavci, ne pa voli. Pravijo znanstveniki, ne pa morskimi prašički. Pravijo zdravniki, ne pa bele miši.«
»Točno. — Naj živi zakon o zadostnem izgovoru, Daj, Boris,

popijva kozarec na lepoto — blaženo večnost trenutka. Veš, kaj zmoro človek tudi kot posameznik? Da se smeje in joka.«

»In se upijani. Z žganjem, s vinom, s filozofijo in z ženskami in z upanjem in z obupom. Veš ti, kaj tudi kot posameznik ve? Da mora umreti. Koi protistrup je dobil domišljijo. Kamen je realen. Rastlina tudi. Žival takisto. Le-ti so smotni. Ti ne veš, da morajo umreti. Človek ve to. Dvigni se, duša! Zleti! Ne joka, uorilec legalni! Nisva pravkar dvignila visoko pesem človeštva?«

Morozov je stresel sivo palmo, da se je kar zakadila od prahu. »Ti vrli simbol ganljivo južnjaškega upanja, rastlina sanj francoske hotelirke, pozdravljena! In ti tudi, mož brez doma, ovijalka brez zemlje, ti žepar smrti, pozdravljen! Bodi ponosen, da si romantičen!«

Zarežal se je v Ravica.
Ravic se mu ni nazaj zarežal. Ozrl se je k vratom. Odprla so se. Nočim vrtar je vstopil. Sel je proti mizi. Telefon, je pomislil Ravic. Končno! Pač! Ni vstal Čakal je. Čutil je, kako so se mu roke napele.

»Vaše cigarete, gospod Morozov,« je rekel vrtar. »Fant jih je pravkar prinesel.«
»Hvala, Morozov je vtaknil zavitek z ruskimi cigareti v žep. »Servus, Ravic. Te bom pozneje še videl?«
»Nemara. Servus, Boris.«

Mož brez želodca je strmel v Ravica. Bilo mu je slabo, a ni mogel bljuvati. Ničesar več ni imel, s čimer bi mogel bljuvati. Bilo mu je kakor človeku brez nog, ki ga bolelo noge.

Dnevne vesti

KINO

KOLENDAR

Petek, 2. oktobra: Miran.
Sobota, 3. oktobra: Vitomir.

Od 1. do 3. X. 1943 — Prvo zasedanje Zbora odnošencev slovenskega naroda v Kočevju.
2. X. 1905 — Slovnska otvoritev beograjske univerze, ki je bila nadaljevanje te 1863 ustanovljene Velike šole.
2. X. 1942 — Ustreljen kot talec v Gramozni jami v Ljubljani slikar Hinko Šmrekar.

Prebivalstvo na področju mesta Ljubljane obseva, da bo 3. oktobra ob 12 uri preizkusnih rešnih siren zaradi usgovitve njih delovanja. Ob dobojen ur bo dan zvok sire v »nakoneim tonu«, ki bo trajal eno minuto. Mestni odbor PLZ glasovne mesta Ljubljane.

Za krog agronomije je diplomirani agronomski inženir v Ljubljani gospod Stane Cezlar. Cestitamo koleg-cem.

Dr. Schröter Janez. Gospodstvena cesta 2 od ponedeljke 5. oktobra zopet redno ordinira. 1639-d. Soudarjevo Ljubljanskega Zveza. Čarja imajo množični sestanki v petek 2. oktobra ob 19 uri v Domu Zvezničarjev na trgu Osvobodilne fronte števil 3. Za člane občinskega občinskega prijateljskega društva športa vabljeno. Od bor 1638-d.

Enoletni administrativni tečaj pri Administrativni šoli (popoldanski in večerni) od 5. oktobra. Posvajanje dnevno popoldne in popoldne. Učni predmeti: pisarniško poslovanje, ustavni in organ za cja države, upravni postopki, osnovni tehnik, gospodarstva, ko respondence in računovodstva, strojevi stenografski slovnica, omenjena. Podrobne informacije pri ravnanju Roka 15 (bivše Domobranske) Telefon 20-917.

I. Jugoslovanska razstava em-balaže nam kaže razne vrste embalaže, ki se uporablja v Ljubljani, ter važnost dobre in ustrezne embalaže v notranji in zunanji trgovini. Razstavlja okrog 40 pod-virnih raznih strokovnih parov, ki vna steklo, tekstil, umetne mas-ti. Osiol d. razstave je va-žno za vsakogar.

Stropešini in stenografski tečaj (dnevni večerni) — začetni, nadaljevalni pri Administrativni šoli v Ljubljani, od 5. oktobra. Vpisovanje dnevno, dopolnilno in popoldne. Informacije pri ravnanju Roka 15 (bivše Domobranske) Telefon 20-917.

I. Jugoslovanska razstava em-balaže na Trzinu v Ljubljani je odprta od 26. septembra do 4. oktobra 1953. Na razstavi je 40 bren 25% opust. Vstopnina 30 din skupine 20 diniki in vo-jaki 10 din. Ogled te razstave je prost za vsakogar.

PUTNIK. Ljubljana oznanja ob zaključku letošnje sezone 8. oktobra tridnevni avtobusni izlet na Plitvčka jezera in 10. oktobra dvodnevni avtobusni izlet v Lj. garsko dolino. — Prijavitelj se takoj PUTNIKU v Ljubljani!

PUTNIK. Ljubljana oznanja 18. oktobra avtobusni izlet na gometno tekmo Jugoslavija: Fran-cija v Zagrebu. Vstopnice vsen udeležencem zagotovljene. Prijave sprejemajo vse poslovilnice PUT-NIKA. Sloveniji sporoča da se avtobusna proga Bled-Pok-ljuka s 1. oktobrom ukinja.

Ne vskladisti krompir za zimo če ga nisi posul z zaščitnim sredstvom proti gnitju »KROKOSAN«.

Studentje glasbeni PD Uni-verze se je preselilo na Miklošič-vo cesto 5 a.

GLEDALIŠČE

DRAMA - Ljubljana
Petek 2. oktobra ob 20: Cankar »Hilap« Gostovanje v Kočevju.
Nedelja 4. oktobra ob 20: Molire »Zlahni mešan« Izven.

OPERA
Četrtek 1. oktobra: Gotovce »Ero z onega sveta« Gostovanje v Kočevju.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža

Sobota 3. oktobra ob 20: R. Tagor »Chitra« Premiera. Izven.
Nedelja 4. oktobra ob 20: M. G. Sauvage »Tramst« Izven.

Jutri bo urizorjena tretja pre-miera poetična drama indijskega pisatelja Rabindranatha Tagora »Chitra«, ki bo ob tej priliki prvič urizorizirana na jugoslovenskem odru. Delo je prevedel pok-Miran Jarc glasbo ki je pri tej predstavi »nakovreden sestavi deli kot besedilo na je napisal Vilko Ukmar. V glavni vlogi sodeluje: Mojca Slavka Glavovc, Meta Pu-gleva Jancz F. Presetnik Jož Lončina Režiral je Mirko Mo-hani in sceniral pa Milan Butine.

SENTAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Mestni dom

Petek 2. oktobra ob 20: Nestrov-Likar »Ah ta ljubezen smetna.« Vsevolodov z dobro potim v plesom Izven.

Sobota 3. oktobra ob 20: Hašek Reiman »Dobr vojak Švejk« Iz-ven.

Predprodaje vstopnic pri gleda-lski blaginji v Mestnem domu od 10. do 12. in od 15. do 17. Vstopnice rezervirane lahko tele-fonno št. 20-923.

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ
Sobota 3. oktobra ob 20: Surok »Psim s čest« Premiera. Otvoritev s zone 1953/54.

»UNION«: premiera jugoslovanskega filma »Črpanka« Brez tedni-ka. Predstave ob 16. 18. in 20. »SLOGA«: angli film »Trenutek obupa« Tednik Predstave ob 16. 18. in 20.

»SOCA«: amer. barvni film »Dum-bor« Tednik Predstave ob 16. 18. in 20. Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 10. do 11. ter od 15. dalje.

»KOMUNA«: premiera jugoslovanskega filma »Črpanka« Tednik Filmske novosti št. 39. Predstave ob 17. 19. in 21. Prodaja vstopnic od 10. do 11. ter od 15. dalje.

L. KINO »TIVOLI«: franc. film »Ljubljana v Verone« Tednik Predstave ob 20.

L. KINO »BEŽIGRAD«: avstri film »Lokaj« Tednik Predstave ob 16. 18. in 20. Prodaja vstopnic od 15. dalje.

»TRIGLAV«: avstri film »Eva po-dajuje raj« Tednik Predstavi ob 18. in 20. Prodaja vstopnic od 17. dalje.

LITOSTROJ: ital. film »Vrag vzem slovo« in tednik ob 19.30. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom.

»ELJE UNION«: amer. film »Tramvaj — Poželenje«.

»ELJE DOM IN LETNI«: angleški film »Cirkuski deček«.

BLED: jugoslovanski film »Ob-činski dete«.

»KAMNIK«: ameriški film »Pod-vodna četa«.

ZADOBROVA: amer. film »Se-heredaz«.

VEVCE: italijanski film »Jutri bi prepozno«.

»OMZALE«: jugoslovanski film »Nevihta«.

NOVO MESTO »KKKA«: ame-riški film »Sužnja preteklo-st«.

KRANJ — »STORZIC«: ameri-ški barvni film »Onstran Mis-sourija« in tednik ob 16. 18. in 20.

KRANJ — »SVOBODA«: ame-riški barvni film »Na otoku s Teboja« ob 19.

SOLSTVO
Vajenska šola kovinske stroke v Ljubljani, do sredi v Šiški. Gasil-ska cesta 17 se preseli z novim solskim letom 1953-54 v novo šolo, ki stoji na V. Cesti na Brdo 25 a. (bivša Gozdarska tehni-čna) Preizkušnja znanja za no-vince (sprejemni izpiti) bodo v torek 6. oktobra. Končni poprav-ki izpiti v sredo 7. do 12. oktobra. 8. 9. in 10. X. Pričetek vsih izpi-tov